

SLOVENSKA POTAPLJAŠKA REVIJA

Potapljač

CENA 4,0€

LETO IX

ŠT. 51

JEKLENKA, KOMPENZATOR, REGULATOR
NENAVADNA RAKOVICA V SLOVENIJI

DAN POTAPLJAČEV

DATUM: 22.8.2010

EKO AKCIJA KOLPA

Metlika

ORGANIZATOR: Krota Sub,
Ponirek Kočevje

KONTAKT: Vlado Ban
041-685-166
ban@krotasub.com

DATUM: 28.8.2010

SPUST PO MURI

Gornja Radgona

ORGANIZATOR: GA-PO-RA

KONTAKT: Marko Šajnovič
041-800-552
operativa@gapora.si

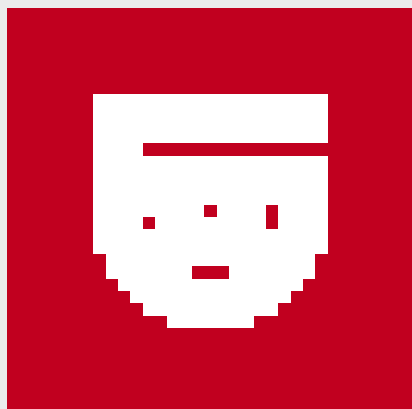
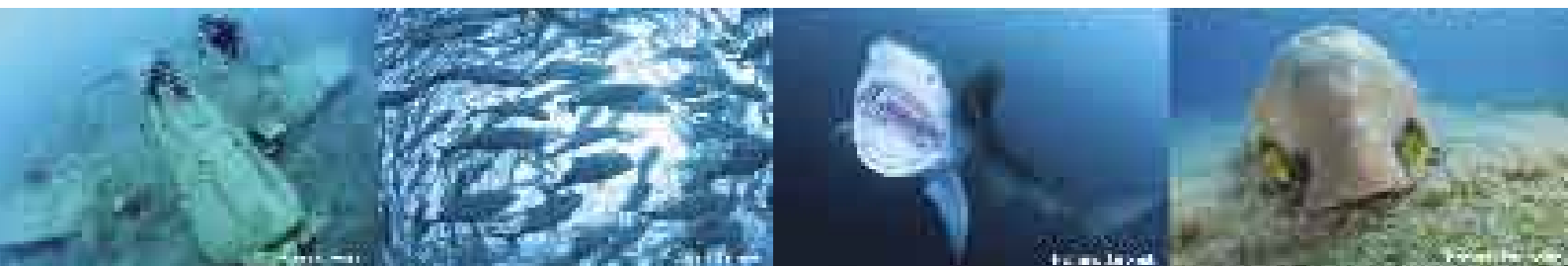
DATUM: 28.8.2010

ČISTO MORJE - NAŠ PONOS

Koper - pomol

ORGANIZATOR: PD Oceanik

KONTAKT: David Verlič
041-854-118
info@oceanik.eu

biglav

Založnik, tisk:
Tiskarna aiP Praprotnik,
Igor Praprotnik, s. p.,
Tavčarjeva 14,
Černelavci,
9000 Murska Sobota
tiskarna.aip@siol.net

Slovenska potapljaška zveza

zs vsrno občipćenij

Čelovška 26, 1000 Ljubljana, Slovenija
 Ljubljana, Slovenija
 Tel: +386 (0)1 425 16 08

Glavni urednik:

Tomaž Lampič

Odgovorni urednik:

dr. Mitja Slavinec

Tehnični urednik:

Igor Praprotnik

Prelom:

Daniel Fujs

Lektorica:
Alenka Farkaš

Oblikovanie:

mag. Nuša Pavliniek

Uredniški odbor:

Borut Furlan, dr. Mitja Slavinec, Igor Urh,
mag. Nuša Pavlinjek, Boris Vuga, prof. dr.
Igor B. Mekjavič, Tomaž Lampič, Irena Čok,
Marko Šifrar, Vladimir Ban, Marko Hlebec, dr.
Lovrenc Lipelj

Fotografija na naslovnici: Borut Furlan

Revijo sofinancira Fundacija za šport RS

Drage kolegice, spoštovani kolegi!

Pred nami so poletni dopusti in vsak potapljač si svojega želi v čimvečji meri preživeti ob in predvsem v morju. Nekateri se namensko odpravijo na popularne potapljaške lokacije, običajno v tople kraje. Tudi Grčija, Turčija, Francija in podobni kraji vse bolj konkurirajo tradicionalno najbolj obiskani Hrvaški, ki se prav gotovo ponaša z enim najlepših morij in tudi sicer se Slovenci,

kljub nekaterim zapletom, tam počutimo domače, pogosto tudi dobrodošlo. Tega pa ne moremo reči za potapljače, saj jih je kar nekaj, vsi z zelo veliko potopi, med pogovorom omenilo, da letos s seboj na Hrvaško potapljaške opreme ne bodo vzeli. Enostavno se jim ne zdi vredno plačati relativno visoke cene, da jih bodo lokalni vodiči peljali na lokacije, kjer so že velikokrat bili. In to še v časih, ko so se lahko potapljali samostojno in je bilo pod vodo veliko rib ter drugega življenja. Pa še upravičena zamera glede varnosti je pogosto prisotna.

Škoda, res škoda, da so se stvari tako izrodile. In to z namenom, da bi zagotovili večjo varnost in zaščitili podvodni svet. Realnost je žal ta, da po eni strani skoraj povsod vodijo ali dopuščajo potope na 40 m ali več in to ne glede na kategorijo ter izkušnje potapljačev. Po drugi strani pa se zmeraj pogosteje dogaja, da tudi po celotedenskem potapljanju ne vidiš niti ene murene ali ugorja.

V prej omenjeni Franciji se vsak lahko sam odloči, ali se bo potapljaj samostojno ali preko centra. V centrih se zato dobro zavedajo, da bodo potapljače imeli le, če jim bodo za njihov denar nudili ustrezen servis. Večina niti ne pomisli na samostojno potapljanje, saj so z uslugo zadovoljni, centri pa se za goste toliko bolj potrudijo. Predvsem pri zagotavljanju varnosti.

Naj ne izzveni to kot reklama za Francijo. Vseeno je nekoliko predaleč, da bi se za podaljšan vikend odpravili tja. V tem primeru je veliko primernejši potop v slovenskem morju. Samostojno ali preko potapljaške baze. Res ne boste videli murene in ugorja v isti luknji, boste pa lahko uživali v mnogih drugih lepotah podvodnega sveta, nekoliko manjših, vendar nič manj lepih. Uživajmo zato toliko bolj v našem podvodnem svetu, ki nam je v vseh pogledih najbolj dostopen. Da se le kdo ne bi spomnil in hotel, podobno kot na Hrvaškem, poskrbeti za varnost in zaščititi podvodni svet.

dr. Mitja Slavinec

2 NAPOVEDNIK

4 OPREMA

- Jeklenka, kopenski plovnostni, regulator in manometer

6 DOGODKI

- Zaključen DRM Fresh 2010

8 DOGODKI

- Mima 2010

10 BIOLOGIJA

- Nenavadna rakovica tudi v Sloveniji

11 Zanimivosti izpod oceanografske boje

12 REPORTAŽA

- Layang Layang - letalonosilka v Južnem Kitajskem morju

16 SPZ

- Dan potapljačev Slovenije

18 REPORTAŽA

- Sesljan

20 ŠPORT

- Podvodni ribolov

21 POROČILO

- Nezgoda v Sveti Marini

22 IZOBRAŽEVANJE

- Prva pomoč za potapljače
- Pod gladino mediterana

27 OGLASI

31 SPZ TRGOVINA

32 DRUŠTVA

Jeklenka, kompenzator plovnosti, regulator in manometer

Matko Mioč Foto: Matko Mioč
Uroš Ilič

Kompenzator plovnosti

• Namen: Z dodajanjem zraka v kompenzator plovnosti ali odvzemanjem zraka iz njega uravnavamo plovnost. Polnimo ga lahko s pomočjo inflatorja z zrakom iz jeklenke ali z usti. Na površini z njim ustvarimo pozitivno plovnost in s tem varčujemo z energijo, pod vodo (med potopom) pa stremimo k nevtralni plovnosti in tako uživamo v bolj sproščenem potopu.

• Vrste: Obstaja več oblik – oblika jopiča (ang. *jacket*), krilc (ang. *wing*) ali slinčka, ki ni več v uporabi. Ob uporabi slednjega je bil poseben del opreme t.i. nahrbtnik za pritrditev in nošenje jeklenke. V kompenzatorju plovnosti v obliki jopiča je nahrbtnik že integriran. Kompenzatorji plovnosti se razlikujejo tudi po načinih tesnenja zraka. Pri cenejših modelih tesni zunanji material, boljši pa imajo znotraj še dušo (kot nogometna žoga). Če v prvem primeru kompenzator plovnosti prerežemo, ta ne tesni več (zrak iz njega uide) in ga težko popravimo.

• Značilnosti: Ne glede na obliko mora imeti kompenzator plovnosti naslednje lastnosti:

- dovolj veliko prostornino, da na površini zagotavlja pozitivno plovnost,
- nizkotlačni inflator, da ga lahko polnimo z zrakom iz jeklenke,
- primerno debelo inflatorsko cev, da lahko zrak polnimo in praznimo dovolj hitro,
- varnostni ventil, ki preprečuje poškodbo kompenzatorja plovnosti ob prekomernem polnjenju,

–biti mora nastavljen, da se nam lepo prilega in nas ne stiska preveč, ko je napolnjen.

• Kako izbrati: Najpomembneje je, da se nam kompenzator plovnosti prilega in ni pretesen – tudi ko ga napolnimo z zrakom. Ko imamo na sebi prazen kompenzator plovnosti, mora biti med njegovim levim in desnim krilom prostora za približno eno pest (velja za obliko jopiča). Uporabni so žepi za drobno potapljaško opremo. Kompenzator plovnosti ima lahko sistem za integrirane uteži. Tehničnemu potapljanju so namenjeni drugačni modeli kot rekreativnemu.

• Materiali: Kombinacija poliamida, plastike in nerjaveče kovine.

• Priprava: Pred vsakim potopom preverimo, da je kompenzator plovnosti dobro pritrjen na jeklenko in da so vse zaponke zapete.

• Vzdrževanje: Po uporabi izpraznimo vodo iz notranjosti in ga speremo s sladko vodo (lahko ga speremo tudi v notranjosti, tako da nalijemo vodo skozi inflatorsko cev, premešamo vodo v notranjosti kompenzatorja plovnosti in jo skozi varnostni ventil ali inflatorsko cev izpustimo ven). Pazimo tudi, da ga ne izpostavimo neposredni sončni svetlobi. Shranjujemo ga delno napolnjenega, da se notranjost ne bi zlepila.

Kompenzator plovnosti je priporočljivo periodično pregledati na servisu.

Jeklenka in ventil

Enega brez drugega ne moremo uporabljati, zato ju bomo obravnavali skupaj.

• Namen: Jeklenka je namenjena varnemu shranjevanju zraka pod visokim tlakom. Ventil služi odpiranju in zapiranju jeklenke.

• Vrste: Obstajajo jeklenke različnih velikosti (v praksi največkrat uporabljamo 10-, 12-, 15- in 18-litrške jeklenke) in delovnih pritiskov (med 200 in 300 bari).

• Materiali: Jeklenka je lahko iz jekla, aluminija ali kompozitnih materialov, ventil pa je iz medenine, prevlečene s kromom in plastičnim gumbom.

Jeklenka je sestavljena iz rezervoarja, podstavka, ventila in zaščitne mrežice.

Na rezervoarju se med drugim nahajajo podatki o proizvajalcu, serijski številki, materialu, masi, prostornini, delovnem in testnem pritisku ter o zadnjem hidrostatičnem testu (več o tem v nadaljevanju). Podstavek omogoča, da jeklenka stoji pokončno. Zaščitna mrežica jeklenko ščiti pred udarci in zunanjimi poškodbami.

• Vrste ventilov: Ventil je lahko tipa DIN ali INT (Internacional). Pri DIN ventilu regulator privijemo v ventil, medtem ko INT regulator natakemo čez ventil in ga privijemo nanj. Biti moramo pozorni, da je tesnilo (ang. *O-ring*) na svojem mestu! Pri DIN kombinaciji je tesnilo na prvi stopnji regulatorja, pri INT pa na ventilu jeklenke. Pred obvezno uporabo manometrov so se uporabljali ventili z rezervo na vzmet, ki se sedaj odsvetujejo (iz ang. J-ventili) in se uporabljajo t.i. K-ventili. Ventili, namenjeni za 300-barske jeklenke, so samo v izvedbi DIN in so daljši (imajo daljši navoj), DIN ventili za 200-barske jeklenke pa krajši, tako da se ne moremo zmotiti. V tujini se za INT ventil uporablja tudi izraz *yoke*.

• Kako izbrati: Velikost jeklenke je odvisna od načina potapljanja (plitko ali globoko, kratki ali dolgi potopi) in od fizične konstitucije posameznika.

• Priprava za uporabo: Pred potopom mora biti jeklenka napolnjena na delovni tlak. Nanjo pritrdimo kompenzator plovnosti in na ventil namestimo prvo stopnjo regulatorja. Nato počasi odpremo ventil. Po potopu zapremo ventil, spustimo zrak iz cevi in snamemo prvo stopnjo regulatorja.

• Ravnanje: Med prevozom preprečimo, da bi se jeklenka prosto premikala po vozilu, saj v nasprotnem primeru lahko pride do poškodbe ventila, jeklenke ali vozila. Zato jo založimo, najprimerneje z utežmi. Pred in po potopu jeklenko vedno pustimo v ležečem položaju, da se ne bi prevrnila.

• **Vzdrževanje:** Jeklenko po uporabi speremo s sladko vodo. Nikoli ne dovolimo, da bi vanjo prišla voda. To preprečimo tako, da v njej vedno pustimo pritisk vsaj 20 barov. Hranimo jo v hladnem prostoru v ležečem položaju, ne povsem prazne, a dlje časa tudi ne napolnjene na delovni tlak.

Jeklenko je treba vsako leto vizualno pregledati. Na zunanji strani pregledamo, če ni prišlo do zunanjih poškodb. Zaradi morebitnega vdora vode v jeklenko ali polnjenja z onesnaženim zrakom je potreben tudi notranji pregled jeklenke, saj se v njej lahko pojavi rja ali olje. V takem primeru je treba jeklenko očistiti. Poleg zunanjega in notranjega pregleda je treba preveriti tudi vrat jeklenke, saj lahko pride do galvanskega toka med navojem jeklenke in ventilom. Hkrati je treba servisirati tudi ventil, pri tem zamenjati vsa tesnila ter jih namazati za lažje odpiranje in zapiranje. Vizualni pregled naredijo na pooblaščenem servisu.

Ravnanje z jeklenkami je deloma predpisano tudi s strani zakonodajalca, tako je npr. v Sloveniji z zakonom določen hidrostatični test nove jeklenke po 4 letih od datuma izdelave in nato na vsaki 2 leti. Pri tem pooblaščen organizacija preveri, ali je material jeklenke še dovolj prožen za varno polnjenje. Jeklenko pri hidrostatičnem testu napolnijo na testni pritisk, ki je od delovnega večji za 50% (primer: 200-barsko jeklenko testirajo s 300 bari). Ime hidrostatični test nam pove, da jeklenko napolnijo z vodo.

Regulator

• **Namen:** Regulator omogoča, da dihamo zrak iz jeklenke tako, da zmanjša tlak zraka iz jeklenke na okoliški pritisk. Zrak nam dovaja, ko vdihnemo, zato mu rečemo »regulator na zahtevo«.

Regulator je sestavljen iz več delov:

- prva stopnja, ki jo pritrdimo na ventil jeklenke,
- nizkotlačna cev z drugo stopnjo, iz katere dihamo,
- dodatna druga stopnja (t.i. oktopus),
- nizkotlačna cev inflatorja,
- visokotlačna cev z manometrom.

Prva stopnja ima nizkotlačne (LP) in visokotlačne (HP) priključke, v katere se pritrdi cevi ostalih delov regulatorja.

• **Vrste:** Podobno kot ventili jeklenk so tudi prve stopnje regulatorjev 200- ali 300-barske in prav tako so lahko tipa DIN ali INT.

Prve stopnje se ločijo še po načinu delovanja – lahko so balansirane (ne glede na to, koliko zraka je v jeklenki, nudi enak upor pri dihanju) ali nebalansirane (starejši modeli) in z zaščito proti zamrzovanju v vodi s temperaturo blizu ledišča.

• **Delovanje:** Prva stopnja regulatorja zmanjša visok tlak v jeklenki na t.i. vmesni tlak (ang. *intermediate pressure*), ki je, odvisno od proizvajalca in modela, med 8 in 12 bari nad okoliškim pritiskom. Druga stopnja ta vmesni tlak zmanjša na okoliški pritisk (odvisen od globine), ki ga potrebujemo za udobno dihanje. Druga stopnja ni nič drugega kot zaprta posoda, ki jo pokriva membrana. Dovajanje zraka omogočajo vhodni ventil z vzvodom, ustnik in izpustni ventil. Ko vdihnemo, potegnemo membrano navznoter, kar potisne vzvod navzdol in s tem odpre vhodni ventil ter dovaja zrak. Ko izdihnemo, se odpre enosmerni izpustni ventil in zrak gre ven. Delovanje vam bo demonstriral inštruktor. Na sredini pokrovčka druge stopnje se nahaja gumb, s katerim lahko pritismo neposredno na vzvod ventila. To nam pomaga izprazniti vodo iz regulatorja v primeru, če v pljučih nimamo dovolj zraka. Z gumbom tudi izpraznimo zrak iz cevi po potopu, da regulator lahko odvijemo z ventila jeklenke.

• **Dodatna druga stopnja (oktopus)** je po sestavi in delovanju enaka osnovni drugi stopnji regulatorja. Več o tem v drugem poglavju.

• **Nizkotlačna inflatorska cev** se priključi na inflator, ki je na kompenzatorju plovnosti. Omogoča nam polnjenje kompenzatorja plovnosti z zrakom iz jeklenke.

• **Materiali:** Prva stopnja: kromirana medenina, lahko tudi titan. Druga stopnja: kombinacija kromirane medenine, plastike in silikonske gume.

• **Kako izbrati:** Udobno dihanje in čim manjši upor, ki ga čutimo pri dihanju, je najbolj pomembna lastnost regulatorja. Če na površini dihamo s težavo, bomo pod vodo gostejši zrak dihali še

težje. Priporočamo, da (če imate možnost) pred nakupom regulatorja preizkusite v vodi. Pomembna je tudi razpoložljivost servisa in nadomestnih delov.

• **Priprava za uporabo:** Preverimo, da je tesnilo na svojem mestu. V primeru prve stopnje DIN mora biti tesnilo na prvi stopnji, če pa uporabljate prvo stopnjo INT, mora biti tesnilo na ventilu jeklenke. Regulator namestimo na ventil jeklenke.

• **Vzdrževanje:** Po uporabi regulator speremo s sladko vodo. Nikoli ne dovolimo, da bi voda vstopila v prvo stopnjo. To lahko dosežemo na več načinov: s prstom zatesnimo luknjo v prvi stopnji, nanjo privijemo plastičen pokrovček ali med pranjem pustimo regulator kar pritrjen na jeklenko, le-to pa odprto. Druge stopnje ne spiramo z močnim curkom vode. Med pranjem nikoli ne pritiskamo gumba za izpust zraka, ker lahko voda prek druge stopnje in cevi pride do prve stopnje. Regulator je treba vsaj enkrat letno servisirati na pooblaščenem servisu. Tam preverijo njegovo delovanje in zamenjajo vitalne dele, ki so podvrženi obrabi.

Manometer

Manometer nam omogoča neprestan nadzor nad količino zraka v jeklenki. Cev, ki vodi do njega, je edina visokotlačna cev. Manometer je navadno iz medenine s plastično zaščito. Lahko je mehanski ali elektronski. Elektronski je običajno integriran s potapljaškim računalnikom (več o tem v 5. poglavju). Obstajajo tudi modeli, ko manometer s prvo stopnjo ni povezan z visokotlačno cevjo, ampak je na prvi stopnji brezžični oddajnik, na računalniku na roki pa sprejemnik. Manometer naj nam na regulator namesti usposobljena oseba. Namesti se na visokotlačni (ang. *HP – high pressure*) priključek prve stopnje regulatorja.

Zaključen DRM Fresh 2010

Če pogledamo udeležbo na tekmovanjih v podvodni fotografiji v Sloveniji, vidimo neprestan trend rasti, ki nam daje vedeti, da je podvodna fotografija pri nas v razmahu. Tekmovanja načeloma delimo na »splash-in« tekme in fotografske natečaje. Do sedaj je bilo pri nas organizirano le eno »splash-in« tekmovanje – to je tekmovanje DRM Open, kjer vsi fotografi tekmujejo isti dan, v istem akvatoriju in pod istimi pogoji.

Jure Gašparič Foto: DRM Fresh

Vendar morje ni edina lokacija potapljanja pri nas. Slovenija je znana po prelepih jezerih in rekah, od katerih je za potapljače najbolj atraktivno Blejsko jezero, ki na vsakem potopu postreže s somi, ščukami, krapi ali smuči, ki po velikosti močno presegajo povprečno ribjo populacijo v Jadranskem morju. Iz omenjenih razlogov je bilo grajsko kopališče Blejskega jezera izbrano za lokacijo prvega slovenskega tekmovanja v podvodni fotografiji v sladkih vodah – **DRM Fresh 2010**, ki ga je 8. in 9. maja organiziralo potapljaško društvo DRM Ljubljana.

To tekmovanje je uvedlo eno novost, in sicer kategorijo »kreativna fotografija«, ki je pri nas že skoraj utonila v pozabo. V tej kategoriji je dovoljeno skoraj vse, išče pa se kreativen pristop k fotografiranju. Tekmovalci si pri fotografiranju lahko pomagajo tudi z raznimi rekviziti, ki jih prinesejo s seboj. Da bi ohranili podvodno naravo, organizator pred vstopom v vodo vsak artikel dokumentira in preveri, da tekmovalci predmetov ne zavržejo pod vodo, temveč jih prinesejo nazaj. Kot je v navadi, imajo fotografi pet ur časa, da ustvarijo fotografije, ki ustrezajo trem kategorijam: **ambient**, **riba** in **kreativna fotografija**.

Tekmovanja se je udeležilo 22 fotografov: 14 iz Slovenije, 6 s Hrvaške in 2 iz Italije. Žal je bila vremenska napoved za ta vikend slaba in točna. Zjutraj nas je pozdravilo oblačno vreme z občasnim soncem, ki se je do začetka

tekmovalnega dela prelevilo v dež. Zaradi vremena je bila vidljivost pod vodo katastrofalna in naj ne bi presegala dveh metrov, večkrat še precej manj. Tekmovalci so drug za drugim, vidno razočarani, prihajali iz vode in v upanju na izboljšanje pogojev in vremena menjavali objektivne. Vendar sreča ni bila na naši strani. Tekmovalni del se je zaključil ob 15.30 uri in tekmovalci so s priokusom grenkobe oddali spominske kartice ter se potolažili s kremnimi rezinami, ki jih je za tekmovanje priskrbela slaščičarna Šmon.

Izbor in predaja tekmovalnih fotografij sta potekal v dvorani Hotela Jelovica, kjer je naslednje jutro zasedala žirija in ocenjevala delo fotografov. Žirijo so ponovno sestavljala zveneča imena fotografije, in sicer **Arne Hodalič**, **Arkadij Popovič** – **Dadi** in **Milan Tomažin** – **Tyson**.

Rezultati

Kompakt:

Kategorija Ambient

- 1 Jaka Ferjan
- 2 Domen Skuk
- 3 Dejan Mavrič

Kategorija Riba

- 1 Jaka Ferjan
- 2 Ivo Gasparič
- 3 Marko Gasparič

Kategorija Kreativa

- 1 Jaka Ferjan
- 2 Domen Skuk
- 3 Marko Gasparič

Skupno

- 1 Jaka Ferjan (SLO)
- 2 Marko Gasparič (SLO)
- 3 Domen Skuk (SLO)

DSLR:

Kategorija Ambient

- 1 Oskar Marko Musić
- 2 Andrea Tosi
- 3 Fabio Iardino

Kategorija Riba

- 1 Rok Kovačič
- 2 Oskar Marko Musić
- 3 Fabio Iardino

Kategorija Kreativa

- 1 Marino Brzac
- 2 Danijel Frka
- 3 Rok Kovačič

Skupno

- 1 Rok Kovačič (SLO)
- 2 Oskar Marko Musić (SLO)
- 3 Fabio Iardino (ITA)

Ekipno

- 1 DRM Ljubljana
- 2 KPA Adria
- 3 Ghisleri

Best of Show: Marino Brzac, KPA Rovinj, CRO

Zaključna prireditev, ki jo je vodila »stand-up« komičarka Vanči Žorž, se je začela s pozdravnim nagovorom in projekcijo vseh tekmovalnih fotografij, ki so jo spremljali izdatni komentariji žirije. Tako so se tekmovalci lahko sami prepričali o korektnem delu žirije, ki je tudi odgovarjala na zastavljena vprašanja in zagovarjala svoje odločitve.

Tokrat so najvišja mesta pobrali Slovenci. V razvrstitvi za zrcalno-refleksne aparate je aktualni državni prvak **Rok Kovačič** iz društva DRM Ljubljana za pol točke prehitel bivšega državnega prvaka in klubskega kolego **Oskarja Musiča**. V razredu kompaktnih kamer si je z ogromno prednostjo zmago priboril član DRM Ljubljana **Jaka Ferjan**, drugi je bil **Marko Gasparič**, prav tako DRM Ljubljana, tretje mesto pa je osvojil **Domen Skuk** iz društva DPD Rak. Najlepšo fotografijo po izboru žirije »Best of Show« je tokrat posnel hrvaški fotograf **Marino Brzac** iz KPA Rovinj, fotografija pa je prejela tudi najvišje število točk v kategoriji »kreativna fotografija«.

Uvedba nove kategorije je pri mnogih vzbudila določeno mero neodobravanja in skepticizma, vendar se je na koncu izkazala za izjemno uspešno. Tekmovalci so pokazali veliko mero kreativnosti pri izboru motiva in tehniki fotografiranja. Med najopaznejšimi rekviziti je bilo gotovo rdeče kolo, ki ga je pod vodo zajahalo dekle v dolgi rdeči obleki, v objektiv pa jo je ujel Marino Brzac. Pri fotografskih tehnikah si vse pohvale zasluži hrvaški veteran podvodne fotografije **Danijel Frka**, ki je z dvojno ekspozicijo oziroma spajanjem dveh fotografij na aparatu ustvaril edinstveno fotografijo in ob predstavitvi v dvorani požel bučen aplavz. Posebno pozornost si zasluži tudi Jaka Ferjan, ki je s kompaktnim aparatom pobral prva mesta v vseh kategorijah. V ekipni razvrstitvi so zmago slavili v **DRM Ljubljana**, pred hrvaškim **KPA Adria** in italijanskim **Ghisleri**.

Dogodek na Bledu bi označil kot zelo uspešen. Fotografi treh držav smo preživeli vikend v znamenju sodelovanja, prijateljstva in ljubezni do odkrivanja podvodnega sveta. Tekmovanje DRM Fresh je prvi tovrstni dogodek v sklopu mednarodnega pokala podvodne fotografije IUPC, ki poteka v štirih državah – v Sloveniji, na Hrvaškem, v Italiji in Srbiji. Vsi upamo na uspeh pokala, tekmovalcem, ki so si tukaj prislužili prve točke, pa od srca čestitam.

In kaj smo se tokrat naučili? Slabi pogoji pod vodo so največja prepreka do dobre podvodne fotografije. In vendar so bile med tekmovalci opazne razlike v kvaliteti izdelkov. Dober fotograf bo znal premostiti slabe pogoje in našel pristope, ki ustrezajo trenutni situaciji pod vodo. Prav to je kvaliteta, ki »splash-in« tekmovalcem daje svoj čar in kraljevsko mesto med fotografskimi tekmami. Vsak fotograf, ki je ta hladen in deževen dan preživel v vodi, je dokazal, da ljubezen do potapljanja in fotografije premaga vse ovire. Glede na dane pogoje ste vsi zmagovali!

Za konec bi se zahvalil še pokroviteljem, brez katerih izvedba tekmovanja ne bi bila mogoča: Olympus Slovenija, Potapljaški center Subaquatic iz Umaga, CPA, Foto Faraon, kmetija Benedetič, GS Računalniki, MM Sub, DiGold, slaščičarna Šmon, Hotel Jelovica Bled in seveda Potapljaško društvo Bled, ki nam je dovolilo uporabo svojih prostorov in kompresorjev, na pomoč pa nam je priskočil tudi njihov predsednik **Borut Novak - Mrož**. Zahvale gredo tudi podjetju DVZ Ponikve in Slovenski potapljaški zvezi za finančno podporo. Še enkrat zahvala vsem udeležencem in čestitke vsem nagrajencem.

Galerija fotografij je na voljo na spletni strani www.drm-drustvo.si.

Med 1. in 6. junijem se je na otočkih Medes ob obali turističnega mesteca L'estartit na Costa Bravi (kot že vrsto let poprej) ponovno odvijal Mednarodni festival podvodne fotografije MIMA 2010.

Maja Zavratnik Foto: Silvia Boccato
Maja Zavratnik

V okviru festivala MIMA se odvijajo različni dogodki, povezani s fotografijo, filmom in drugimi pod- in nadvodnimi aktivnostmi. Glavni namen festivala je spodbuda k ohranjanju flore in favne tamkajšnjega območja in ambienta nasploh. Organizatorji se zavedajo pomena ozaveščanja javnosti o nujnosti spoštovanja narave, saj ji je človek s svojim neodgovornim vedenjem povzročil in ji žal še povzroča nepopravljivo škodo. Poleg natečaja on-line v podvodni fotografiji in filmu, odprtega prvenstva v podvodni fotografiji in »nadvodni« naturalistični fotografiji vsako leto organizirajo tudi neke vrste šolo v naravi, v sklopu katere otroke seznanjajo z lepotami podmorskega sveta (»snorkling« in predavanja) in tako prek izkušenj poskušajo spodbuditi primeren odnos in spoštovanje do narave, ki danes vse bolj zamira. Festival ima tako poleg kulturnega tudi precejšen naravovarstveni pomen.

No, v mojem prispevku se bom osredotočila bolj na kulturno-fotografski vidik (odprto prvenstvo v podvodni fotografiji) in tudi pri tem je poseben poudarek na ohranjanju ambienta. Ekipi, ki je imela najbolj korekten odnos do okolja, celo po-

delijo posebno nagrado (Premio midi ambient), čeprav je, vsaj po mojem mnenju, težko ugotoviti, katera ekipa je s plavutkanjem, dotikanjem in premikanjem fotografskih subjektov (npr. flabelin) najmanj posegala v habitat. Kakorkoli, letos sem se kot model/asistentka fotografije **Silvie Boccato** že drugič zapored udeležila tega tekmovanja, ki je odprto v več pogledih. Namenjeno je tako domačim kot tujim fotografom, ne glede na opremo (refleks ali kompaktni aparati) in nivo fotografskega znanja. Udeležujejo se ga tako uveljavljeni fotografi kot začetniki. Poleg tega tekma poteka v zelo prijateljskem in sproščenem duhu, pa tudi sama organizacija je super izpeljana, tako da je stres res reduciran na minimum, izkušnja pa (ne glede na rezultat) maksimalno pozitivna. ☺

Tekmovanje se je uradno začelo 2. junija z vpisom ekip in z žrebom so določili potek tekmovanja za posamezne ekipe. Vseh 25 ekip (fotograf + asistent/model) so razdelili na 2 skupini, nato pa smo izžrebali kraj prvega potopa. Tekmovanje je zajemalo 4 splošno poznane lokacije potopov: La Vaca in Carall Bernat (prvi dan) ter La Pedra de deu in Dolfi sud (drugi dan). Vse našete lokacije so raj za podvodne fotografe. Morje je polno rib; od šparov, zobatcev in picev do kirnij, muren, gološkrjarjev, hobotnic in gorgonij velikosti že od 15 m dalje, ... Zvečer je sledila uradna otvoritev z govorom posebnega gosta, španskega fotografa **Paca Candele**.

Naslednja dva dni je bilo treba vstati že navsezgodaj, saj sta bila zbor in kontrola spominskih kartic že ob 7.30 uri (kar po španskem času pomeni 8.00-8.30 ☺). Vsak fotograf je moral imeti vsaj 2 kartici (za vsak potop tistega dne drugo). Zaradi preprečevanja morebitnih goljufij se je kartice vstavljalo in ob koncu potopa jemalo iz aparatov izključno ob prisotnosti enega od delegatov. Obvezna je bila tudi kontrolna slika na začetku in na koncu sekvence 48 slik, ki jih je lahko posameznik posnel na vsakem potopu. Brisanje je bilo prepovedano, prav tako kakršnekoli kasnejše modifikacije, z izjemo rotacije in zrcaljenja.

Barki obeh skupin sta bili res prostorni in dobro opremljeni (vključno s komoditetami kot sta tuš in dvigalo za lažjo vrnitev na palubo). Vsak je dobil svojo jeklenko (12- ali 15-litrsko) in uteži po potrebi. Poleg kapitana smo imeli tudi asistenta, ki nam je pomagal pri »transformaciji v podvodna bitja« ali podajal fotoaparate potapljačem v vodo. Na začetku je pripravil tudi kratek »briefing« z opisom lokacije potopa in njenih posebnosti. Ko smo se vsi potapljači končno spravili v vodo, je sirena oznanila začetek potopa. Čas je bil strogo omejen na eno uro, vključno z dekompresijskimi postanki. Med obema potopoma je bil čas za malico, drugemu potopu pa je sledilo kosilo, kar je bila idealna priložnost za spoznavanje ostalih konkurentov, izmenjavo izkušenj in tudi hiter obnovitveni tečaj francoščine oziroma španščine. Poleg naju in nekaj ekip iz Francije so bili udeleženci namreč po večini Španci.

Za razliko od npr. državnega prvenstva, kjer je treba pokriti vse predpisane teme (makro, ambient, riba, ambient z modelom), je bila tu izbira stvar proste presoje fotografa. Teoretično bi lahko oddal vseh 6 makro posnetkov, kar pa ni storil nihče, saj je žirija upoštevala tudi raznolikost končnega izbora.

Sobota je bila dan za sprostitev, pohod po trgovinah in še zadnji potop, zvečer pa je sledila projekcija posnetkov vseh udeležencev in seveda podelitev nagrad. Najprej za filme, naturalistično fotografijo, on-line natečaj in končno, ko je napetost že pošteno narasla, še nagrade odprtega prvenstva v povodni fotografiji. Za razliko od lani so uradno razglasili zgolj prva tri mesta, tako da naša uvrstitev še zdaj ni potrjena. Po neuradnih podatkih nama je (z eno točko zaostanka) uspelo pristati na »odličnem 4 mestu« in tako za las zgrešiti lepo denarno nagrado (še dodatna spodbuda za tiste, ki ste med branjem mogoče začeli razmišljati o udeležbi na festivalu MIMA 2011). Po-

leg treh glavnih nagrad podelijo tudi posebne nagrade za najboljši ambient (da se malo pohvalim, to nama je uspelo dobiti lani), makro, najbolj artistično fotografijo in najboljši posnetek favne (letos je kraljeval Silviin šparček). Podelitvi je sledil (vsaj meni osebno) najljubši del.

Zaključna »večerja« na prostem in druženje, ki se je zavleklo v zgodnje jutranje ure.

No, to je z moje strani vse, tistim, ki bi radi izvedeli še kaj več podrobnosti o festivalu MIMA, pa priporočam ogled njihove spletne strani <http://www.mima-medes.org>.

ANKETA NA www.spz.si

Vabljeni k ogledu spletne strani in odgovoru na anketno vprašanje.

Vaše morebitne predloge ali komentarje, ki niso zajeti v ponujenih anketnih odgovorih nam lahko pošljete tudi po elektronski pošti spz@spz.si.

Anketa meseca julija:

Ali se potapljate z Nitroxom?

- a) Vedno se potapljam z Nitroxom.
- b) Občasno se potapljam z Nitroxom.
- c) Ne potapljam se z Nitroxom.
- d) Kaj je to Nitrox?

Anketa meseca avgusta:

Ali imate in uporabljate fotoaparata za pod vodo?

- a) Da, imam kompaktnega digitalca.
- b) Da, imam zrcalno refleksnega digitalca.
- c) Da, imam dobri stari klasičen fotoaparata.
- d) Nimam fotoaparata za pod vodo.

Naročite revijo Potapljač

Ime in priimek

Naslov

Letno naročnino v višini 17,90€ bom poravnal-a po izstavitvi računa.

Naročilnico pošljite na naslov: SPZ Celovška 25, 1000 Ljubljana ali na e-mail: potapljac@spz.si

Kraj in datum

Podpis

VROČA LINIJA

OGLAŠEVANJA REVIE

POTAPLJAČ

030/323 252

e-mail: oglasovanje@spz.si

Prispevke za objavo v reviji Potapljač, pošljite do konca vsakega lihega meseca na e-naslov: potapljac@spz.si

Nenavadna rakovica tudi v Sloveniji

Maja 2010 je bila v slovenskem morju v mreže ujeta rdečeklešča rakovic (*Herbstia condyliata*). 12. maja 2010 se je kot prilov zapletla v stoječo mrežo na nekaj metrih globine pod piransko cerkvijo.

Lovrenc Lipej Foto: Borut Mavrič

Še istega dne so jo dostavili v piranski akvarij, kjer je gostovala do oddaje tega prispevka. Po zaslugi vselej zelo skrbnega Valterja Žiže smo imeli priložnost videti in fotografirati rakovico, ki je zaradi nesrečne dogodivščine v ribiški mreži ostala brez levih klešč. Rdečeklešča rakovica sodi v družino morskih pajkov (Majidae) in ima njihovo značilno obliko z dolgimi nogami in bolj ali manj ovalnim oklepom. Meri okoli 5 cm in je značilne rdečerjave barve, pri čemer so klešče bolj živordeče. Je sciafilna (sencoljubna) vrsta rakovic, ki je aktivna predvsem ponoči. Pogostejša je v zahodnem Sredozemskem morju,

medtem ko je bilo v vzhodnem bazenu doslej znanih razmeroma malo lokalitet. Tudi za Jadransko morje ni veliko objavljenih podatkov, saj so jo doslej našli le v neki špilji na otoku Hvaru in v podmorski jami blizu Vrbnika na otoku Krku. Pojavljanje te vrste v slovenskem morju je presenetljivo in kaže, da tudi v tem delu Jadrana premoremo habitatne tipe, ki ustrezajo bivanjskim razmeram rdečeklešče rakovice. Ta vrsta je namreč značilna za podvodne špilje, pojavlja pa se v koraligenski biocenozi. V Tržaškem zalivu je navzoč le prekoraligenski ali začetni stadij te biocenoze, ki ga med drugim najdemo v akvatoriju pod piransko cerkvijo. Očitno so tudi v takem okolju razpoložljive razne votline, špranje, razpoke, v katerih prebiva rdečeklešča rakovica. V takem okolju je bil pred leti na piranski panti prvič opažen in fotografiran leopardasti glavač (*Thorogobius ephippiatus*). Verjetno je redkost te vrste le navidezna. Zaradi posebnega bivališča, v katerem prebiva, se morda v ribiške mreže zaplete res zelo redko. Ker je bila doslej

v Jadranu najdena zgolj v podmorskih špiljah, lahko podatke o njej prispevajo le strokovnjaki, ki uporabljajo avtonomno potapljaško opremo ali potapljači, ki se ukvarjajo s podvodno fotografijo. Tako je npr. Bojan Furlan to rakovico že večkrat fotografiral v Naravnem spomeniku Rt Madona.

Najdba rdečeklešče rakovice v slovenskem morju je še eden izmed primerov, ki dokazuje, da je potapljanje uporabno tudi v službi znanosti, kar na žalost vse prevečkrat pozabljamo. Dokazuje pa tudi to, da je izmenjava opazovanj, mnenj in izkušenj med strokovnjaki, potapljači, fotografi, ribiči in drugimi, ki jim je mar za življenje v našem morju, izjemno koristna. Zato izkoriščam to priložnost, da vse podvodne fotografije, ki ste pod vodo v slovenskem morju naleteli na nepoznane ali nenavadne vrste, da nam pošljete vaše fotografije in spremljajoče podatke (na naslov uredništva) in na ta način prispevate k boljšemu poznavanju biološke raznovrstnosti našega morja in širšega Jadrana.

Zanimivosti izpod oceanografske boje

Že večkrat sem bralce Potapljača prepričeval, da je majhna lužica slovenskega morja izjemno pestra po številu vrst, pa tudi po nenavadnih dogodkih, od katerih naj kot svežega omenim le pojav kita grbavca v lanskem letu. Tudi letošnja pomlad ni izostala s presenečenji izpred domačega praga.

Lovrenc Lipej Foto: Borut Mavrič

Tako smo v maju naleteli na zanimivo vrsto ribe, ki je bila v preteklosti sicer že opažena, a vendar o njej paradoksalno še vedno malo vemo. Pod oceanografsko bojo Morske biološke postaje (NIB) se že nekaj časa zadržujejo manjše jate črnaha (*Centrolophus pompilio*), ki je značilna vrsta v južnem Jadranu. Pod omenjeno bojo so bile doslej opažene že različne zanimive vrste rib, med njimi naj izpostavim jate delfink (*Coryphaena hippurus*), ki se tudi v našem morju pojavljajo največkrat v zgodnjem jesenskem obdobju, še vedno pa razmeroma redko. Pojavljajo se tudi mladi gofi (*Seriola dumerili*), v najmanj enem primeru pa so opazili globinsko kirnjo (*Polyprior americanus*). Ni naključje, da se omenjene ribe zadržujejo pod takimi objekti. Lastnost združevanja rib pod plavajočimi ali lebdečimi objekti je znana že od nekdaj in nekatere države, kot sta npr. Šri Lanka in Maldivi, s pridom izkoriščajo posebne plavajoče objekte za ribolov. Po nekaterih virih je bilo doslej pod plavajočimi objekti ugotovljenih

več kot 300 različnih vrst rib. Tam se zadržujejo predvsem mlade ribe, ki se poskušajo izogibati plenilcem, pa tudi posamezni plenilci, ki v zasedi prežijo na morebitni plen. Najbolj značilne ribe so ravno delfinke, poleg njih pa številne vrste tun, mečarice, skuše in nekatere vrste morskih psov.

Tudi pod drugimi plavajočimi ali lebdečimi objekti lahko opazimo zanimive vrste. Tako so npr. pod plavajočimi splavi za gojenje rib opazili balestre (*Balistes carolinensis*), vrsto, ki je sicer v našem morju navzoča vsaj od sedemdesetih let prejšnjega stoletja, morda pa tudi pred tem. Na zanimive stvari lahko naletimo tudi pod majhnimi plavajočimi predmeti. Tako je Valter Žiža, upravnik piranskega akvarija, pred leti na odprtem morju naletel na mlado balestro, ki se je skrivala pod plavajočim vedrom. Nekatere vrste si za »potujoče kompanjone« (in seveda skrivališče) izberejo kar različne vrste morskih

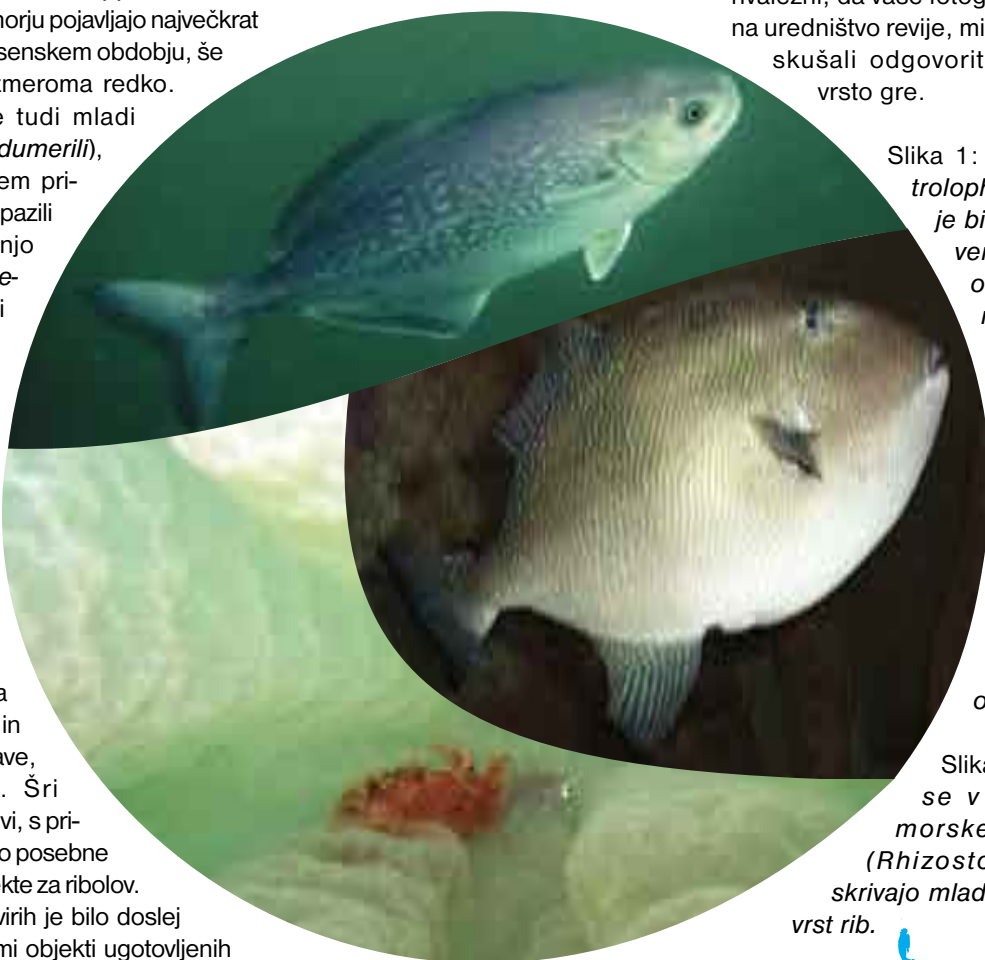
klobučnjakov. Zato ni odveč pregledovati tudi pod klobuki. Običajno bomo tam naleteli na mlade šnjure (*Trachurus* spp.). Če bomo imeli izjemno srečo, bomo lahko naleteli tudi na dve izjemno zanimivi in redki vrsti, ki sta tesno povezani z morskimi klobuki. To sta dve vrsti meduzojedcev, in sicer *Schedophilus medusophagus* in *Schedophilus ovalis*. Obe sta bili doslej le nekajkrat ulovljeni v Jadranu, res pa je tudi, da verjetno noben izmed potapljačev ne posveča pretirane pozornosti slepim potnikom, ki se skrivajo med lovkami morskih klobukov, kar je še posebej značilno za omenjeni vrsti.

Za konec bi vse bralce Potapljača pozval k opazovanju življenja pod plavajočimi objekti. Kdo ve, morda pa bo kdo izmed vas videl kate-rega od meduzojedcev ali drugih zanimivih rib tudi v našem morju. Seveda bi vam bili v tem primeru zelo hvaležni, da vaše fotografije pošljete na uredništvo revije, mi pa vam bomo skušali odgovoriti, za kakšno vrsto gre.

Slika 1: Črnah (*Centrolophus pompilio*) je bil doslej v slovenskem morju opažen le v redkih primerih.

Slika 2: Balestra (*Balistes carolinensis*) je ena izmed vrst, ki se pogosto pojavlja pod plavajočimi objekti.

Slika 3: Pogosto se v notranjosti morskega klobuka (*Rhizostoma pulmo*) skrivajo mladice nekaterih vrst rib.

Layang Layang - “letalonosilka” v Južnem Kitajskem morju

Bila je še trda tema, ko so nas na letališču v Koti Kinabalu na Borneu s kombijem pripeljali na zakotni in oddaljeni terminal 2, kjer nikoli ne pristajajo večja letala, in nas postavili pred tehtnico. Nastopili so težki trenutki, še posebej neprijetni za dekleta, kajti kmalu se bo razkrila njihova skrbno varovana skrivnost (o telesni teži). Neprijetna pa je bila tudi misel, da bo letališko osebje zdaj točno videlo koliko ima kdo prtljage - podvodni fotografi namreč s svojo opremo vedno vsaj za dvakrat presežemo dovoljeno težo. Tokrat sva bila z Ireno sama, brez prijateljev, ki bi jim vsilila kakšne manjše torbe, da bi se teža bolj enakomerno porazdelila. Tehtali so vse: veliko prtljago, ročno prtljago in nas z vsem kar smo imeli na sebi. Spraševala sva se koliko bova morala doplačati, saj sva bila vsaj za šestdeset kilogramov pretežka, toda osebje je le molče zapisovalo teže in jih seštevalo. Nihče ni nič rekel, midva pa jih nisva hotela dražiti z vprašanji.

Borut Furlan Foto: Borut Furlan

Znama je bilo v čakalnici še nekaj Francozov, med katerimi je bilo tudi nekaj fotografov in snemalcev. Daniti se je pričelo zelo hitro, kajti blizu ekvatorja vzhaja sonce skoraj navpično. Iz čakalnice sva videla letalo, ki se je ravnokar pripeljalo po pisti - majcen propellerski dvomotnik. Nato so nas poklicali - samo naju in štiri Francoze. Ostali bodo morali počakati na naslednje letalo, kajti naše letalo je bilo očitno premajhno za vse. Ko smo se vkrcali, mi je postalo vse jasno - letalo je imelo le štiri sedeže in dve nekakšni vzdolžno nameščeni zofi (dvoseda). Široko je bilo namreč kot manjši osebni avto. V ta isti prostor pa je morala tudi vsa naša prtljaga z velikimi torbami vred. K sreči je pilot, brkati Malezijec, že sedel v svoji kabini, kopilot, ki je bil hkrati tudi "stewardesa", pa se je moral splaziti v pilotsko kabino dobesedno po naših naročjih, kajti na tleh ni bilo več niti kvadratnega decimetra prostora. Ker nisem vedel kaj me čaka, žal nisem imel pripravljenega fotoaparata - vsaka misel da bi se do njega dokopal v tako založenem letalu pa je bila brezupna.

Takrat sem tudi z olajšanjem dojel smisel tako natančnega tehtanja - pilot je imel ob krmilni palici tabelico s težami letala in nekimi parametri za krmiljenje. Med poletom je liste obračal proti manjšimi težam zaradi porabljenega goriva. Mogoče pa nama le ne bo treba doplačati zaradi viška prtljage...

Ker sva sedela tik za pilotom, sem z zanimanjem opazoval tistih sto "uric" na komandni plošči in ugibal njihove pomene. Sami kazalci, niti enega digitalnega instrumenta! Odkril sem hitrost, ki je znašala okoli 300 km/h (preračunano iz milj) in višino, ki je

dosegla kar spoštljivih šest kilometrov (preračunano iz čevljev).

Po eni uri letenja v smeri severozahoda nad Južnim Kitajskim morjem sem zagledal naš cilj - majhen koralni otoček Layang Layang, del istoimenskega atola. Iz zraka je izgledal kot velika letalonosilka, kajti bil je skoraj pravokotne oblike, letališka pista pa se je vlekla vzdolž celega otoka in pokrivala skoraj polovico njegove površine. Na preostalem delu otočka je bila vojaška baza, kajti otoček je bil v lasti malezijske mornarice, in potapljaški center, ki si je s posebnimi dovoljenji izboril svoj obstoj na otoku.

Layang Layang je manjši podolgovat atol, dolg približno pet kilometrov. Otoček, ki je bil prvotno verjetno le zaplata belega koralnega peska, je dolg približno kilometer in okoli sto metrov širok. Malezijska vojska je ves otok obzidala s pravokotnim zidom, da valovi ne bi odnašali peska, zid pa dodatno zaščitila z večjimi skalami (podobno kot okoli Piranske Punte). Edina peščena plaža ki je še ostala, je dolga največ petdeset metrov in leži na zahodni strani, na najmanj izpostavljenem delu otočka ob vhodu v laguno. Zgradili so letališko pisto, vojašnico in pomol, vhod v laguno pa močno razširili in poglobili, tako da lahko vanjo zaplujejo tudi večje vojaške ladje. S tem so Malezijci želeli razširiti svoj politični vpliv v tem delu sveta, ki ga poleg njihovih obiskujejo tudi filipinski in vietnamski ribiči.

Potapljaški center je prišel na vrsto kasneje, ko je neko turistično podjetje uspelo izbojevati papirno zmago z mornarico. Zgradili so lepo turistično naselje in zasadili nekaj dreves - palm in celo nekakšnih iglavcev, zelo podob-

nih našim borovcem. Potapljaški center mora vojski posredovati natančne podatke o svojih gostih že nekaj mesecev pred njihovim prihodom in sproti v naprej javljati lokacije potopov, ki jih planira v naslednjem dnevu.

Gosti smo se lahko neomejeno sprehajali po celem osrednjem in zahodnem delu otočka, naprej od zidu na vzhodnem delu pa nismo smeli, ker se je tam začel vojaški teritorij. Tudi fotografirali naj ne bi proti tisti smeri. Toda zid je stal le na sredini otočka, ob obalah pa je bil prost prehod. Vojška baza se je lepo videla in kar "klicala" naj jo fotografiramo. Tudi letališka pista se je nadaljevala v vojaški del otočka. Nič ni bilo jasno označeno in tudi nobenih straž ni bilo nikjer videti. Kot da bi nas vojska hotela preizkušati (nehote sem se spomnil na Evo in prepovedano jabolko....)!

Tisto, s čimer se Layang Layang hvali po internetu in turističnih prospektih, so jate kladvenic in odlična vidljivost pod vodo. Oboje je prej redkost kot pravilo. Lokacij za srečevanje z jatami kladvenic je po svetu bolj malo. Najbolj znani sta na Galapagosih in otoku Kokos, ki pripada Kostariki. Layang Layang naj bi bila tretja takšna lokacija. Dobra vidljivost je vsekakor pogostejša dobrina od velikih rib, a ravno tisti predel sveta, kjer se ta mali atol nahaja - Indopacifik - se ne more ravno ponašati z njo. Morje je tu bogato s planktonom in večinoma motno, zato pa nosi v sebi ogromno morskih organizmov.

Moji prvi potopi so res pokazali odlično vidljivost in lepo modro barvo vode, ki je prijetna za oko, a manj prijetna za njene prebivalce, ki se hranijo s planktonom. Podvodna scena me je precej spominjala na Rdeče morje ali

še bolj na filipinski atol Tubbataha, ki sem ga imel čast obiskati natančno štiri leta prej - sicer pa: saj ni niti tisoč kilometrov oddaljen od Layang Layanga! Na vrhu atola je koralni plato z zelo lepimi in odlično ohranjenimi trdimi koralami, okoli, predvsem na severni in južni strani, pa so podvodne stene, ki naj bi padale kar dva kilometra globoko. Te stene so precej bolj barvite kot trde koralne na vrhu in ponekod na gosto poraščene z različnimi spužvami, gorgonijami in mehkiimi koralami. Da je vsa ta podvodna lepota tako lepo ohranjena, se ima zahvaliti predvsem majhnemu številu potapljačev in posredno tudi malezijski mornarici, ki dolgo ni pustila nikogar na ta otoček. Vzhodni in zahodni rob atola se položneje spuščata v globino, vendar so tam tokovi, ki privabljajo ribe, najmočnejši. Vidljivost pa je žal odvisna od marsičesa - od tokov, temperature, luninih men. Vse to namreč vpliva na razmnoževanje planktona, ki je glavni krivec za slabo vidljivost. Ko sva se z Ireno pojavila na otočku, je očitno imel plankton v svojem razmnoževalnem ciklusu minimum, s spreminjanjem položaja lune pa je naraščal, vidljivost pa je počasi padala. Tistih obljubljenih petdeset

metrov vidljivosti je kmalu padlo na nič kaj impresivnih in povprečnih dvajset, včasih celo na slabih deset! Druga obljuba, jate kladvenic, ob najinem prihodu ni bila izpolnjena in situacija se nikakor ni hotela izboljšati.

V Maleziji je potapljanje z zrakom legalno do globine štirideset metrov in naši prvi jutranji potopi so bili resnično tako globoki. Navadno smo se zjutraj, ko je največja verjetnost za srečanje s temi veličastnimi plenilci, potapljali v bližini vzhodnega ali zahodnega roba atola, na mestih kjer se koralna pobočja prevešajo v stene. Na globini med trideset in štirideset metrov smo zaplavali v odprto morje približno tako daleč, da

je silhueta atola ravno izginila in čakali "v modrem". Tako smo v "modrem niču" lebdeči čakali vsak prvi in drugi potop, porabljali dragoceni zrak in se približevali dekompresijski meji. Srečavali smo le kakšno osamljeno tuno ali barakudo, kakšno polmetrsko meduzo obdano z rojem drobcenih mladice šnjurov, ki so si našli varno zatočišče med njenimi strupenimi, a njim nenevarnimi lovskimi, toda o kladvenicah ni bilo ne duha ne sluha. Po desetih do petnajstih minutah lebdjenja so nas manometri in dekompresijski računalniki počasi prisilili k dvigu. Proti atolu nas je potapljaški vodič moral večkrat voditi s pomočjo kompasa, kajti njegova silhueta je v celoti izginila. Časa za fotografiranje na vrhu koralnega grebena, med dekompresijskim postankom navadno ni bilo več veliko, saj nas je v globini porabljeni zrak silil iz vode. Popoldanski potopi so bili plitvejši, daljši, v celoti

so se odvijali ob steni in so bili zato fotografiranju veliko prijaznejši.

Z Ireno sva se po nekaj dnevih uprla temu brezumnemu zapravljanju zraka in se s potapljaškimi vodiči dogovorila, da se bova raje potapljala sama ob steni, ker nama je nudila veliko več možnosti za fotografijo. Vsakič ko sva po potopu vprašala svoje potapljaške kolege ali so videli kladvenice, sva z olajšanjem spoznala, da je bila najina odločitev pravilna. Ker sva imela med potopi mir (to pomeni, da nama niso drugi potapljači zahajali v kader) sva se lahko lotila "študijskega" fotografiranja gorgonij, ki jih je bilo na nekaterih mestih zares obilo. Sicer pa že ime lokacije "Gorgonian forrest" pove vse. Verjetno bi lahko naštel več kot deset različnih vrst teh lepih pahljačastih koralnjakov, med katerimi so večje presegle dva metra v premeru. Vse so bila v lepih toplih barvah, med katerimi so prevladovala rumena, oranžna, rdeča in rjava. Najlepše so bile tiste z belimi polipki na rdečih vejah.

Najino bivanje na atolu se je počasi bližalo h koncu, vidljivost je postajala čedalje slabša, vse gorgonije pa so bile že poslikane in "študijsko" obdelane. Za zadnje dneve sva se vendarle odločila, da se bova na jutranjih potopih ponovno pridružila najinim kolegom

in v "modrem" čakala na tiste, zaradi katerih sva pravzaprav prišla sem. Vodič naše skupine, ki je štela deset potapljačev, je bil zadnje tri dni Semion, ki smo ga vsi klicali Simon. Tudi on ni imel sreče s kladvenicami.

Zadnji dan in zadnji potop. Zaradi zgodnjega leta naslednji dan so nama dovolili samo jutranji potop. Če upoštevam najine dosedanje izkušnje s temi ribami, je bila verjetnost za srečanje z njimi skoraj enaka ničli.

"Kaj pričakujete od potopa?" nas je jutraj dobrovoljno vprašal Simon.

"Lepo vidljivost", smo rekli, kajti zaradi naraščajoče lune se je vztrajno slabšala.

"Tega vam žal ne morem obljubiti."

"In kladvenice!"

"No", se je namuznil, "to vam pa mogoče lahko obljubim..."

Zadnja (in edina) priložnost! Irena glede na dosedanje izkušnje od potopa ni pričakovala veliko, sam pa sem bil precejšen optimist. Vzel sem širokokotni zum objektiv, ki je najbolj primeren za slikanje velikih živali (seveda če so kooperativne in pustijo dovolj blizu).

Tokrat smo plavali v modro dlje kot običajno. Simon nam je zabičal naj se ne oddaljamo od njega, ker se bomo vračali po kompasu. Čakanje in napenjanje oči. V tem modrem vesolju nima oko nobene oporne točke. Voda je bila gosta, sivkasto modra, polna planktonskih delcev. Oči so nehote ostrile na najbližje delce v vodi in pogled mi nikakor ni mogel prodreti v daljavo. Gledal sem na vse smeri okoli sebe, a razen svoji sopotapljačev nisem odkril ničesar.

Nenadoma znani udarci Simonove palčke ob jeklenko, s katerimi je pritegoval pozornost potapljačev. Močno sem se zavrtel okoli svoje osi in zagledal temne silhete, ki so počasi drsele na meji vidljivosti. Čeprav vem, da se velikim živalim ni pametno približati, ker potem običajno zbežijo, se nisem mogel upreti skušnjavi. Bile so namreč veliko predaleč za dober posnetek in ni bilo videti da bi se mi približevale. Pognal sem se proti njim, a žal nisem bil edini. Vsi smo zaplavali proti jati. Ker nisem hotel imeti v sliki drugih potapljačev sem želel biti prvi, a veliko ohišje z dvema na široko razpr-

tima bliskavicama me je zaradi vodnega upora pri tem močno oviralo. Dihal sem kot za stavo, tisti potapljači, opremljeni z majcenimi "digitalčki" pa so me prehitevali. Iztisnil sem vse moči v svoje plavutke in uspel vsaj za malenkost prehiteti svoje kolege.

Jati sem se uspel približati na kakšnih deset do petnajst metrov in šele takrat sem spoznal kako velika je. Z enim pogledom je zaradi slabše vidljivosti nikakor nisem mogel v celoti zajeti, a brez pretiravanja je štela vsaj petdeset če ne sto rib. Prišel sem jim razmeroma blizu in šele takrat sem videl, da gre zares za kladvenice. Bile so velike. Vsaj tri metre, večje morda celo štiri. Imele so

precej čokata telesa, izrazite repne in hrbtne plavuti in nezmotljiv razpoznaven znak - v obliki ploščatega kladiva razširjene glave z majhnimi črnimi očesi na vsakem koncu. Prišel sem slikati, a zaradi slabe vidljivosti avtofokus nikakor ni hotel izostriti. Poslužil sem se starega trika, usmeril objektiv v potapljače, ki so veliko kontrastnejši objekti od rib, izostril, blokiral fokus in nato slikal jato. Ustaviti se nikakor nisem smel, kajti jata se je oddaljevala, moja konkurenca pa se je približevala. Regulator mi je komaj doziral dovolj zraka in ko sem ocenil da so se ribe preveč oddaljile za fotografijo, sem takoj prišel z dvigom. Manometer se je namreč že počasi bližal proti ničli.

Bil sem že skoraj na dekompresijskem postanku, ko sem ponovno zaslišal udarce palčke ob jeklenko. Mislim da gre za tuno ali želvo, kajti kladvenice so znane po tem, da se običajno zadržujejo pod tridesetimi metri globine. Vseeno sem se obrnil in presenečen zagledal veliko kladvenico, osamljeno, komaj deset metrov globoko. Od vseh potapljačev iz naše skupine sem ji bil ravno jaz najbližje. Pognal sem se za proti njej in razdalja med nama se je počasi

zmanjševala. Spet sem dihal kot za stavo, a tokrat mi je bilo prav vseeno če pridem na površje s čisto ničlo (kar je bilo po pravilih centra prepovedano - potapljači naj bi imel ob koncu potopa "iz varnostnih razlogov" v jeklenki vsaj še 50 barov!). Bil je moj zadnji potop, moja zadnja priložnost in prav mar mi je bilo za njihova pravila! Kladvenica je bila dovolj blizu, da je avtofokus "zagrabil" in nastalo je nekaj bočnih posnetkov. Nato se je obrnila in tiho izginila v modrini.

Manometer je kazal skoraj ničlo, moj dekompresijski računalnik k sreči tudi (kar je pomenilo, da nisem imel obveznega dekompresijskega postanka). Kljub temu sem uspel narediti krajši varnostni dekompresijski postanek. Večina mojih kolegov je že čakala na gladini. Dvignil sem se med zadnjimi in skrival manometer, da ne bi kdo opazil "vakuuma" v moji jeklenki. Bili smo zelo daleč od atola, kajti tok nas je odnesel na odprto morje. Simon je to dobro vedel. Vedel je da jih bomo srečali, sicer nam tega ne bi obljubil. Kako je vedel ne vem - morda po luni, po tokovih... Sicer pa: glavno je da je vedel. Bravo Simon!

POTAPLJAČE

Lepo sončno vreme 5. junija je idealno pripomoglo, da je bil letošnji dan potapljačev v Fiesi rekordno obiskan. Na srečo imamo že veliko tovrstnih izkušenj in dovolj dobro poznamo navade naših potapljačev, ki se na dogodke prijavijo v zadnjem trenutku ali pa sploh ne, zato smo večjo pozornost kot formalnim prijavam posvečali vremenski napovedi. Še toliko bolj, ker je Dan potapljačev Slovenije kot osrednji potapljaški dogodek v Sloveniji za člane Slovenske potapljaške zveze in njihove družinske člane brezplačen ter prijave zato niso verifisirane s kavcijo ali čim podobnim. Vsekakor je bilo vsem iz organizacijskega odbora zelo prijetno, ko je bilo udeležencev praktično takoj na začetku že dva krat

več kot prijavljenih, malo kasneje jih je bilo trikrat več, da se je zaključilo pri skoraj petkrat več udeležencih. Danica je s svojimi sodelavkami recepcijo in prijave zbirala brez omembe vrednih zastojev, Matejevo ozvočenje je bilo množici brez težave kos, največ težav je imel Matjaž s kolegi, ki so skrbeli za hrano in pijačo, vendar kljub temu nihče ni ostal lačen, še manj pa žejen. Tudi toliko več potapljačev Igorju ni povzročalo prevelikih preglavic in jih je tekoče razporejal v tam prisotno floto gumenjakov Podvodne reševalne službe Slovenije, ki jih je z Ladotom na čelu vozila na

V SLOVENIJE

lokacijo potopljene ladje, nekateri pa so se v vodo odpravili kar z obale zaliva. Ob ključni logistični podpori je PRS poskrbela tudi za zelo glasno atrakcijo med testiranjem plovila na zračno blazino.

Potopom in kosilu so tudi letos sledile atraktivne Igre brez dna, ki jih je Marko res odlično pripravil. Štiričlanske ekipe so se pod Borisovim budnim sodniškim očesom pomerile v štirih potapljaško obarvanih disciplinah. Kot je že v pravilih zapisano je najuspešnejša spet bila ekipa SPZ, tokrat v pretežni sestavi Podvodne reševalne službe, prvo nagrado, kajak, ki ga je prispevalo podjetje Roto pa je

prejela drugo uvrščena ekipa Krota Sub, pred ekipo PLK Koper in Mehurčki iz Nove Gorice.

Dan potapljačev Slovenije je vsem udeležencem ponudil priložnost za zanimivi potop v slovenskem morju, ki mu preveč pogosto in neupravičeno delamo krivico, saj nam lahko nudi izjemne podvodne užitke. Druženje ob potapljaški rekreaciji pa v krogu potapljaških kolegov in prijateljev pogovor hitro pripelje do izmenjave izkušenj, poskrbljeno pa je bilo tudi za potapljaško opremo in preizkus le-te.

Vse to so dovolj tehtni razlogi, da iskreni zahvali vsem, ki ste letos sodelovali in pomagali pri organizaciji takoj dodamo povabilo na Dan potapljačev Slovenije 2011.

Naš cilj je bila nemška žepna podmornica Molch iz druge svetovne vojne, imenovana tudi »Adolfov kuščar«.

Tea Štoka Foto: Dušan Podgornik

Razbitina ima zelo zanimivo zgodovino. Podmornico so izdelali v nemški ladjedelnici Flender v Lübecku. Njen izpodriv je bil 11 ton. Pogonjal jo je električni motor. Pri izplavanju je lahko dosegla največjo hitrost 4,3 vozla (4,3 Nm/h ali 7,9 km/h), pri spustu pa kar 5 vozlov (9,26 km/h). Podmornica je lahko avtonomno plula 50 milj (92,6 km) s hitrostjo 2,9 do 4,3 vozla. Potopila se je do 40 metrov globoko, kar je bil za tisti čas zavidanja vreden tehnološki dosežek. Opremljena je bila z dvema torpedoma premera 533 milimetrov. Z njo je upravljal en sam zelo pogumen pilot. Ob koncu leta 1944 je bil poraz Nemčije neizogiben. V brezizhodnem scenariju so se Nemci zatekli h K-flotam, oddelkom, usposobljenim za nočne napade z žepnimi podmornicami, katerih položaj je bilo težko razkriti. Prostor za krmarjenje podvodnega vozila je bil na krmi: stožec z oknom, ki ga je pokrivala kupola iz pleksi stekla. Hkrati so bila to tudi vrata. Pod trupom sta bila obešena torpeda. Žal so se v spopadu tovrstne podmornice slabo izkazale. Piloti so pluli skorajda na slepo. Pogosto so se orientirali samo po zvezdah na nočnem nebu, ki so jih videli skozi stekleno

kupolo. Pilot je lahko izstrelil torpedo šele tik pod vodno gladino. Lahko si predstavljate, kako lahek plen je bila v takem položaju podmornica! Molch je plul le z dvema prestavama, vožnja nazaj ni bila mogoča. Zelo težko ga je bilo voziti. Že na testnih vožnjah so se nekateri „molchi“ potopili s pilotom vred. 25. in 26. septembra 1944 so Nemci prvič uporabili 12 tovrstnih podmornic v boju zoper zaveznike na Azurni obali ob Mentonu in Nici. Nemci so doživeli hud poraz. Zavezniška flota ni utrpela ene same poškodbe, medtem ko sta spopad preživela le dva „molcha“, pa še njiju so kmalu po tem dogodku potopili v bombardiranju San Rema. 11. novembra 1944 so „preživele molche“ predstavili v Tržaški zaliv, kjer so si Nemci uredili bazo v plitvem zalivu pod romantično Rilkejevo sprehajalno potjo. Pobočje, ki se spušča do obale, je bilo idealno zatočišče. Vanj so izkopali jamo s podzemeljskimi galerijami in dvoranami, da bi bile podmornice na varnem. Še danes so vidne sledi polic, na katere so Nemci postavljali mitraljeze in topove. Zgradili so tudi širok pas, po katerem so v morje spustili podmornice. V začetku maja 1945 je novica o skorajšnji predaji Nemčije bliskovito dosegla te kraje. Nemški mornarji so v morje spustili pet „molchov“ in jih potopili le nekaj centimetrov stran od obale. Nato so razstrelili vse strelivo, ki so ga imeli na voljo. Ogromen plaz,

na tone kamenja in drobcev, se je odtrgal s pobočja in pod seboj pokopal nemško bazo. V šestdesetih letih je neki navdušenec odkril pet podmornic na peščeno-muljastem dnu v Sesljanu. En primerek so dvignili z dna in poslali v »Museo della Marina« v Spezio, drugi se nahaja v Trstu v mestnem muzeju »Diego de Henriquez«, tretji je še vedno v morju pred Sesljanom, četrti je danes v vojaškem muzeju »Militarhistorischesmuseum« v Dresdnu. Za petega še danes nihče ne ve, kje natančno se nahaja. Najverjetneje nekje pod morjem, pokrit s peskom in muljem. Računalnik je pokazal, da ima morje v začetku februarja v Tržaškem zalivu 6 stopinj Celzija. Preoblekli smo se na obali, pred lesenimi slačilnicami. Domačini so uredili lesen pod na kamnitih sipinah, kar je zelo praktično ne le za kopalce, pač pa tudi potapljače. Nekaj podobnega bi lahko naredili urejevalci plaže v Fiesi, slovenskem potapljaškem »raju«. Brrr, morje je bilo ledeno mrzlo. Nisem se še potapljala v tako hladnem morju. Bilo nas je šest. Na čelu skupine Nedjan Kastelic s podvodno kamero, tesno ob njem Gorazd Suljič, po parih smo jima sledili Gregor, Darko, Patrick in jaz. Najprej smo zaplavali okoli cevasto oblikovane nemške žepne podmornice Molch. Prav tu, pred skalnato obalo Sesljana, so imeli Nemci bazo za podmornice, ki so jih pošiljali v napad po celotnem severnem Jadranu v zadnjih mesecih svetovnega spopada od novembra 1944 do maja 1945. Podmornica je dolga 10,8 metra. Danes je na gosto in debelo poraščena s školjkami. Lepo so vidna zadnja krila. Na sredi je z muljem pokrita kabina za pilota. Zdaj biva v temni luknji ugor (Canger canger). Trup podmornice je podolgovat in elegantno ozek. V širino meri 1,82 metra. Leži na globini 10 metrov, tik pred kopališkimi zgradbami. Kljub temu, da je pozimi na spregled le malo rib, smo veliko videli. Vidljivost je bila kljub rahli burji in dežju pred nekaj dnevi dobra. Videli smo od 3 do 4 metre daleč. Zame je že od nekdaj najbolj čudovit in neponovljiv prvi trenutek, ko se s celim telesom potopim v modrozeleno razsežnost. Kot bi se poljubila s pravadnim elementom. Ali pa kot bi po dolgem času objela mlado-

stno ljubezen in se ji spontano predala. Podobno kot celotna vzhodna obala Italije je tudi v Sesljanu dno povečini muljasto, ponekod peščno. Res je treba malo paziti, da ne skališ vode po nepotrebnem, iz nerodnosti. Toda še preden smo zagledali s školjkami obraščen trup podmornice, se je v Nedjanovi orokavičeni dlani znašel 5-6 centimetrov dolg kratkonosi morski konjiček (*Hippocampus hippocampus*). Občudovali smo ga, ko je plaval v navpičnem položaju. Od plavuti je dejavna hrbtna plavut, ki utripa in se živahno vrti kot nezaustavljiv mlinček. Naš primerek je bil rjave barve. Imel je lepo zaokrožen trebuh. Znano je, da imajo samčki posebno valilno vrečo, kamor samička odloži ike. Dvomim, da je nosil naš samček zarod v trebuhu, saj se morski konjički drstijo od aprila do oktobra, ne pa februarja. Omenjeni morski konjiček ni bil edini predstavnik svoje vrste, na našem potopu smo videli in se nežno poigrali vsaj še z dvema. Kljub neznosnemu mrazu pod vodo sem vztrajala do konca, čeprav – priznam – me je hudo mikalo, da bi po tridesetih minutah kateremu od sopotapljačev dala znak, da me zebe, in odplavala na obalo. Stisnila sem zobe. Da bi se vsaj malo ogrela, sem plavala okoli naše skupine. Pogled mi je pritegnilo morsko šilo »orjaških« razsežnosti (*Syngnathus acus*). Dolgo je 40 centimetrov. Živi na peščenem oziroma muljastem dnu. Zelo me je razveselila informacija prijatelja iz kluba, ki mi je dan po potopu povedal, da je tudi sam prav na tem kraju v objektiv ujel enega svojih največjih primerkov morskih šil. Zdi se mi posebna sreča srečati morsko šilo, saj gre za žival, ki je ne vidiš prav pogosto. Bog ve, ali sva res občudovala isti primerek. Čeprav jim ne bi prisodili, nekatera šila kar dobro plavajo. Šila imajo gobec podaljšan v nekakšen tulec. Vse plavuti so majhne in zakrnele. Le z natančnim pogledom odkrijemo hrbtno in repno plavut ter prsne plavuti. So povečini temnorjave barve s podolgovato, paličasto obliko telesa. Podobno kot pri morskih konjičkih tudi pri morskih šilih samček skrbi za zarod, dokler iz valilne vreče ne izplavajo mladički. Naš potop je na koncu okronalo srečanje s ploskoglavcem (*Tethys fimbria*), polžem zaškrgarjem

črne barve. Ploskoglavec je največji sredozemski goli polž. Je dober plavalec. Na glavi ima dva ploščata izrastka, ki sta posuta s črnimi lisami. Po 42 minutah (tako je pokazal računalnik na zapetju) smo priplavali točno na mesto, kjer smo vstopili v vodo. Na srečo je sijalo radodarno zimsko sonce, ki nas je na sipkem kamnitem obrežju za silo ogrelo. Ker je bil živahen predpustni čas, naključni sprehejalci niso bili začuden, ko so videli stopati iz morja postavne mladeniče v črnem. S premraženih teles smo slekli moker neopren in se po kratki izmenjavi vtisov in informacij vzneseni vrnili v klub v Koper, kjer smo oprali obleke s toplim curkom sladke vode. Zdravilci

ne trdijo zaman, da ni boljšega zdravlila proti revmi in učinkovitejšega sredstva za utrjevanje odpornosti kot takšna hladna zimska kopel.

Zaradi zemljepisne bližine in biotske raznovrstnosti toplo priporočam Sesljan kot potapljaško lokacijo, resda morda ob toplejšem letnem času, recimo maja ali junija.

Zelo sem zadovoljna, da sem se potopila v Sesljanu na prekrasen sončen dan, daleč od poletne vročine in množice kopalcev. Morda se sliši pretirano, a naj bo. Zavedam se, da sem na potopu v Sesljanu doživela enega tistih trenutkov, ki se mi bodo neizbrisno vtisnili v spomin.

Podvodni ribolov - II. krog

Že štirinajstič zapored je v Nerezinah potekalo odprto prvenstvo v podvodnem ribolovu, ki se šteje tudi za II. krog državnega prvenstva Slovenije.

Peter Valenčič Foto: Jani Longo

Po nekajletnem zatišju in upadu števila tekmovalcev se je letos na tekmovalce, ki ga je organiziralo krško društvo DPR Pozejdon, prijavilo kar 34 tekmovalcev iz osmih društev, tako iz Slovenije kot s Hrvaške.

V petek, 4. junija, so bile uradne verifikacije. Duh na prizorišču je bil precej raznolik, saj so bili nekateri lovci skrivnostno tiho, spet drugi so glasno pripovedovali zgodbe o ribah in pozicijah, tretji pa so skrbno prisluškovali. Na prizorišču verifikacij so bili prisotni organizator DPR Krško, dežurni zdravnik iz Nerezin ter delegat SPZ-ja Marko Šifrar. Vsak tekmovalec je moral predložiti veljavno športno licenco SPZ-ja, zdravniško spričevalo, ki ni smelo biti starejše od pol leta, podpisati izjavo odgovornosti, vplačati kotizacijo organizatorju in na koncu prevzeti »žico« s številko, na katero podvodni lovec ob koncu tekmovanja »natakne« uplenjeno ribo ter jo preda na matično ladjo.

Na verifikacijah so se po končani prijavi zbrali tudi predstavniki društev in dorekli cono lova (tudi tokrat med Osorjem, Osorščico, otokom Zeča in zalivom Martinščica).

Sobotno jutro nas je pričakalo in z njim po treh letih tudi sonček, ki nas je malce pogrel. Zbirno mesto je bilo pri svetilniku v mestecu Osor, kjer je bila privezana tudi matična ladja »Krško«, na kateri so bili sodniki, organizatorji ter obiskovalci, ki so si želeli tekmovalce in pregled predaje ribe ogledati v živo.

Ko je odbila polosma ura, je sodnik z matične ladje s »hupo« naznanil pričetek tekmovanja. Ta trenutek je bil še posebej razburljiv, saj so se lovci s polno hitrostjo svojih čolnov podali na izbrane pozicije, kjer so dni poprej videli kakšno zanimivo ribo.

Tudi sam sem tokrat tekmoval in moram priznati, da je morje bilo precej hladno za ta letni čas. Vsega 18° C na površini, kar pomeni, da je bilo v globini še kakšne tri stopinje manj. Okoli devete ure je iznad Cresa zapihala tudi burjica, ki je malce zapanila morje, vendar nas to pri podvodnem ribolovu ni preveč oviralo. Bolj je bil problematičen morski tok.

Tekmovalci so po svojih sposobnostih izbirali različne terene. Določeni so se odpravili v plitvo vodo, ki jo sonce hitreje segreje. Tam so najbolj pogoste ribe, kot so ciplji, orade, šargi, pici in še kakšna druga riba bi se našla. Drugi smo se po večdnevem pregledu odpravili v globljo vodo in uporabili tehniko lova po luknjah. Pri tej tehniki lahko lovec upleni vrano, škarpeno, škarpoča, tabinja, ugorja in šarga. Kaval ali konj je bil v tem obdobju zakonsko zaščiten – zaprt za ribolov. Po petih urah podvodnega ribolova smo se vsi tekmovalci dobili pri matični ladji. Predaja ribe se je vršila tako, da je tekmovalec uplenjeno ribo, ki jo

je hranil v hladilni skrinji, nataknil na »žico« in zraven priložil še svojo identifikacijsko številko.

Omeniti moram »žico« treh tekmovalcev: **Morena Matijašiča**, ki je zelo dober poznavalec tega akvatorija z nekaj ugorji in velikimi tabinjami, Mirana Verstovška, ki je imel mešano ribo od velikih cipljev pa do orade, in domačina Radoslava Jakupovića, ki je ulovil nekaj ugorjev, vran in škarpen.

Tehtanje ulova se je odvijalo v turističnem naselju Bučanje, kjer nas je kot vsako leto pričakal Ferdo, sicer član društva Škarpina Nerezine, ki je od začetka tudi soorganizator tekmovanja. Ferdo nas je skozi prijetne šale, ki se niso dotikale političnih zadev med Slovenijo in Hrvaško, vseskozi spravljaj v smeh in vzdušje je bilo enkratno. Riba je morala tehtati vsaj 40 dag (ugor in morska mačka vsaj 2,5 kg), da je bila veljavna. Na tokratnem tekmovanju je veljavno ribo uplenilo šestnajst tekmovalcev.

Poleg točkovanja je potekalo tudi tekmovanje za nagrado za največjo uplenjeno ribo, ki jo je tokrat dobil Moreno Matijašič iz društva RPD Piran, in sicer za tabinjo, težko 1,6 kg.

V večernih urah je sledila večerja z ribjim menijem in s kapljico domačega vina v belih in rdečih niansah. Ob večerji so bili razglašeni tudi najboljši tekmovalci - zmagovalci, hrvaški reprezentant Radoslav Jakupović, sledila sta mu je Moreno Matijašič in naša gonilna sila, kot bi mu lahko rekli, Robert Podgoršek. Za točkovanje drugega kroga za DP Slovenije je prvo mesto osvojil Moreno Matijašič (RPD Piran), z zasledovalcema Robertom Podgorškom (Kraška Mornarica) in Miranom Verstovškom (DRP Pozejdon Krško). Zabava se je nadaljevala pozno v noč s plesno glasbo in prijetnim druženjem.

Organizator je uspešno izpeljal še eno tekmovalce, zmagovalci pa so domov odšli s pokalom iz kristala. Upam, da se bo tradicija v Nerezinah še dolgo nadaljevala in nas bo prihodnje leto še več.

Mirno morje in se vidimo na naslednjem tekmovanju, ki bo oktobra v Piranu.

Nezgoda v Sveti Marini

Slovenska potapljaška zveza je organizirala sestanek z udeleženci tragičnega potopa v Sveti Marini. Na sestanku niso ugotavljali morebitne odgovornosti vpletenih v omenjenem potopu, temveč so na podlagi znanih dejstev **pojasnjevali okoliščine**, v katerih je prišlo do nezgode. Z informiranjem širše potapljaške javnosti tako želijo **preprečiti ali vsaj zmanjšati možnost** podobnih incidentov v prihodnje. Na sestanku so ob udeležencih potopa sodelovali še predsednik SPZ dr. Mitja Slavinec, predsednik komiteja za izobraževanje pri SPZ Igor Urh in predsednik matičnega društva Domagoj Ribarič - Cerovac.

dr. Mitja Slavinec

Ponesrečeni Dušan Podgornik je dva dni pred potopom prišel z dopusta v Indiji. Kljub naporni poti in zmanjšani telesni teži za približno 8 kg se je počutil dobro. Potop je pričakoval z velikim navdušenjem in je zatrdil, da »lahek« potop lahko naredi. Bil je dobro razpoložen, brez kakršnihkoli fizičnih znakov, ki bi bili kontraindikacija za potapljanje. Vreme je bilo sončno, morje mirno in brez valov, vidljivost izjemna, okoli 30 m.

Potapljači so se razdelili v skupine in Dušan je kot CMAS P3 potapljač s približno 500 potopi vodil skupino treh potapljačev. Ob njem se je potapljajl še izkušen CMAS P3 potapljač s približno 1500 potopi in TSA P1 potapljač začetnik s 23 potopi. Skupina se je potopila na **globino 43 m**, kjer se je zadržala 4 minute, po približno 10 minutah pa so se dvignili na 20 m ter potop zaključevali na grebenu in nato platuju na 12 m. V 38. minuti so na globini 6 m pričeli z dekompresijskim postankom. Dušan se je dvignil na

površino (predvidoma zaradi ogle-da lokacije) in se zaradi piskanja dekompresijskega računalnika potopil nazaj. Po približno 3 minutah sta se s potapljačem začetnikom oba dvignila na površino in se ob alarmu dekompresijskega računalnika ponovno potopila na **globino 12 m**, da bi nadaljevala z dekompresijskim postankom. Medtem je tretji član skupine bil na globini 6 m. Potapljaču ob Dušanu je v tem času zmanjkalo zraka in je dihal na Dušanov rezervni regulator. Takrat sta bila oba pri zavesti in noben ni kazal znakov neobičajnega obnašanja. Po 2 minutah je v jeklenki, iz katere je dihal potapljač P1, zmanjkalo zraka, v drugi jeklenki, iz katere je dihal Dušan (imel je dve med seboj ločeni jeklenki), pa je bilo še približno 30 barov zraka. Potapljač P1 je takrat zaplaval proti potapljaču P3, ki je bil na globini 6 m, pri tem zajel vodo in padel v nezavest. Potapljač P3 ga je reševal in na površino sta prispela približno 150 m od obale, sredi zaliva. Zaradi toka ga je transportiral proti obali na nasprotni strani zaliva, kot so pričeli s potopom. Ko sta prispela do obale, se je nezavestni potapljač zavedel. Po potopu, ki ga je potapljač P3 zaključil v 45. minuti s 30 bari zraka, sta oba dihala kisik približno pol ure. Potapljač P3 je bil brez posledic, potapljač P1 pa je noč prebil na opazovanju v izolski bolnišnici.

Potapljača, ki sta se zaradi reševanja ločila od Dušana, sta pred tem še videla, da je hotel napolniti dekompresijsko bojo. Iz izpisa njegovega dekompresijskega računalnika je razvidno, da se je še enkrat dvignil na površino. Kompenzator plovnosti je imel priključen na jeklenko, ki je bila prazna, inflator za suho obleko pa na jeklenko, v kateri je še imel zrak. Najverjetneje se je dvigoval tako, da je polnil suho obleko, ki pa jo je na površini očitno izpraznilo in je potonil. Našli so ga na globini 35 m po treh urah in pol po koncu

prvega potopa, obe jeklenki sta bili prazni, uteži in maska nameščeni, regulatorja ni imel v ustih. Znaki kažejo na sum zračne plinske embolije.

Na osnovi ugotovljenega Slovenska potapljaška zveza potapljače ponovno poziva k **doslednemu upoštevanju pravil varnega potapljanja**, še posebej pa:

- Ne potaplajte se globlje od predpisane globine za posamezno potapljaško kategorijo. Za rekreativno potapljanje je **največja dovoljena globina 40 m**. V kolikor je v skupini **potapljač začetnik** s kategorijo P1 je ta globina **največ 20 m**.
- Pri načrtovanju potopa upoštevajte, toliko bolj če je v dekompresijskem režimu, da vam po zaključeni dekompresiji mora v jeklenki ostati še **rezerva zraka**.
- Predvidevajte, da **potapljač začetnik** najverjetneje **porabi več zraka** kot izkušen potapljač, zato med potopom kontrolirajte zrak v njegovi jeklenki.
- Po dvigu na površino se več **ne vračaj pod vodo** ampak v primeru dekompresijskega prekrška **čim prej prični dihati kisik**.
- Potapljača, ki mu pod vodo zmanjka zraka **ne pusti, da sam odplava** proč od tebe. Z rezervnim regulatorjem ali dihanjem v paru na osnovni regulator mu omogoči dvig ali prehod na rezervni regulator pri sopotapljaču.

Naj Dušanovo življenje ne bo izgubljeno zaman.

Prva pomoč za potapljače - 6.del

Morska bolezen

Morska bolezen se najpogosteje pojavi pri potovanju s plovilom po morju. Vzrok je neravnovesje med zaznavami organa za ravnotežje in vidnega sistema. Pojavi se slabost in bruhanje. Slabost preneha po nekaj dneh, uporaba zdravil ni potrebna. Uporaba zdravil za lajšanje težav pri morski bolezni za potapljače ni priporočljiva.

Simptomi in znaki:

- splošna slabost,
- znojenje,
- siljenje k bruhanju,
- glavobol,
- bledica in
- bruhanje.

Prva pomoč:

- Prizadeti potapljač naj poje nekaj suhe hrane (prepečenec, krekerji).
- Prizadeti potapljač naj bo v pol ležečem položaju.
- Prizadeti potapljač naj se ne potaplja.

Alergične reakcije

Alergija pomeni preobčutljivost, ki jo izzove stik z določenim alergenom.

Simptomi in znaki:

- srbenje kože, izpuščaji,
- otekline okrog obraza, oči, vratu, jezika,
- splošna slabost in omotica,
- siljenje k bruhanju,
- težave z dihanjem,
- motnje zavesti,
- prenehanje dihanja in
- zaustavitev srca.

Prva pomoč:

- Pokličemo nujno medicinsko pomoč.
- Prizadetemu potapljaču damo zdravilo proti alergiji, če ga ima potapljač s seboj.
- Zdravniško osebje obvestimo o morebitnem zaužitju zdravila proti alergiji

Poškodbe, ki jih povzročijo morske živali

V morju živi tudi nekaj strupenih rib. Ribe lahko povzročijo poškodbe z

vbodom bodic, v katerih je strup. Strup je termolabilen, kar pomeni, da je pri višji temperaturi slabo obstojen ali neobstoje.

Simptomi in znaki:

- bruhanje,
- šok,
- bolečina,
- zaustavitev dihanja,
- siljenje k bruhanju, slabost,
- otekline,
- rana,
- barva kože je modrikasta ali črna
- zastoj srca.

Prva pomoč:

- Prizadeti del telesa (poškodba) potopimo v toplo vodo (45 °C) za 30-90 minut. Na nepoškodovani roki ocenimo temperaturo vode.
- Mesto poškodbe operemo z milnico in vodo.
- Poiščemo zdravniško pomoč.
- Če je možno, uporabimo proti-strup.

Pik meduze, morske vetrnice

Stik kože z lovkami meduze ali vetrnice lahko povzroči neprijetne poškodbe. Poškodbe so podobne opeklinam, močno pekoče bolijo.

Simptomi in znaki:

- rdečina kože, srbenje,
- modrica,
- otekline,
- pekoča bolečina,
- mehurji,
- možen je tudi razvoj alergične reakcije.

Prva pomoč:

- Prizadeti del telesa speremo z vinskim kisom, toplo sodo ali alkoholom, in imobiliziramo.
- Mesto poškodbe speremo s slano vodo ali fiziološko raztopino (če nimamo naštetega v prvi alineji).
- S pincetami odstranimo morebitne lovke, ki so ostale na koži.
- Mesto poškodbe namažemo s kortikosteroidno kremo.
- Pri poškodovanem potapljaču smo pozorni na morebitne alergične reakcije.
- Poiščemo zdravniško pomoč.

Preprečevanje prenosa okužbe s prizadetega potapljača na reševalca

Za uspeh oživljanja in dajanja prve pomoči je ključnega pomena takojšnje ukrepanje. Strah pred okužbo je lahko eden od vzrokov, da odlašamo z začetkom oživljanja. Zavedati se moramo, da do okužbe med izvajanjem temeljnih postopkov oživljanja pride zelo redko. Skrajno majhna možnost okužbe ne sme biti vzrok za opustitev nujnih postopkov.

Kadar je le mogoče, pri nujenju prve pomoči uporabimo zaščitne pripomočke. Uporabo zaščitnih pripomočkov lahko opustimo, kadar ni možnosti stika s krvjo ali s telesnimi tekočinami. Pri nujenju prve pomoči uporabimo zaščitne rokavice, lahko uporabimo tudi masko in zaščitna očala.

Da preprečimo možnost prenosa okužbe s prizadetega na reševalca in da ne odlašamo z začetkom oživljanja, imejmo v kompletu prve pomoči zaščitne rokavice in obrazno masko ali posebno plastično folijo za umetno dihanje. Če maske nimamo takoj na voljo, jo uporabimo takoj, ko je dosegljiva. Ko prizadetemu sproščamo dihalno pot ali odstranjujemo tujek, moramo

biti pazljivi, da si ne poškodujemo kože ali da nas prizadeti ne ugrizne. Pri tem opravi obvezno uporabimo zaščitne rokavice, saj tako preprečimo stik kože s slino ali želodčno vsebino. Ravno tako moramo biti zelo previdni na igle, rezila in druge ostre predmete, ki so jih uporabili reševalci pri nujenju pomoči prizadetemu. Večina do sedaj znanih okužb je bila povzročena ravno zaradi vbodov z iglami in drugimi ostrimi predmeti. Sicer pa do danes še ni znanega primera prenosa virusa HIV ali hepatitisa B pri izvajanju postopka umetnega dihanja z metodo usta na usta.

Po zaključenem oživljanju je koristno pridobiti podatke o zdravstvenem stanju prizadetega, ki smo mu nudili pomoč. Tako nam bodo lahko v primeru, da smo bili v stiku s prizadetim, ki je na primer okužen z virusom HIV ali preboleva aktivno tuberkulozo, nudili ustrezna profilaktična zdravila. Če smo pri oživljanju prizadetega prišli v stik z njegovo krvjo ali drugimi telesnimi izločki, se čim prej posvetujemo s svojim osebnim zdravnikom. Informacije lahko dobimo tudi v epidemiološki službi območnega Zavoda za zdravstveno varstvo.

Zavedati se moramo, da smo lahko tudi mi kot reševalci izvor okužbe za prizadetega, ki ga oživljamo. Tako bomo z uporabo obrazne maske pri oživljanju lahko preprečili okužbe, ki se prenašajo z neposrednim stikom; na primer prenos virusa herpes simpleks.

Kako si nadenemo zaščitne rokavice:

1. Z eno roko primemo za rob rokavice, ki je namenjena drugi roki.
2. Drugo roko potisnemo v rokavico.
3. Na isti način si nadenemo še drugo rokavico.

Kako si po uporabi snamemo zaščitne rokavice:

1. Z roko primemo drugo rokavico na sredini dlani.
2. Z roko potegnemo rokavico z druge roke.
3. Sneto levo rokavico stisnemo v pest druge roke.
4. S palcem sežemo pod rob druge rokavice in z njim potegnemo rokavico z roke tako, da jo obrnemo.
5. Uporabljene zaščitne rokavice zavržemo v smeti.

Klic na 112

Ko smo soočeni z nesrečo ali potrebujemo pomoč, nemudoma pokličemo na telefonsko številko 112. Ko pokličemo na telefonsko številko 112, se oglasi operater, ki bo glede na okoliščine poskrbel za najustreznejšo pomoč, dal ustrezne informacije ali navodila.

Centri za obveščanje delujejo 24 ur na dan vse dni v letu. Klic na telefonsko številko 112 je brezplačen, tako z mobilnega kot s stacionarnega telefona. Prav tako je mogoč klic iz javnih telefonskih govornic brez uporabe kovancev ali telefonske kartice, z mobilnega telefona pa tudi v primeru vseh porabljenih impulzov.

Kadar koli kličemo na telefonsko številko 112 in potrebujemo pomoč službe nujne medicinske pomoči, moramo operaterju posredovati naslednje podatke:

- Predstavimo se.
- Povemo od kod kličemo oziroma kje potrebujemo pomoč (čimbolj natančen opis kraja, morda celo opišemo dostop do kraja).
- Povemo, kaj se je zgodilo.
- Povemo, kdaj se je dogodek zgodil.
- Povemo, koliko je ponesrečencev in kakšne so poškodbe (ali so otroci ali odrasli, v kakšnem stanju so, kaj smo že storili, ali znamo oživljati in nuditi pomoč).
- Povemo, kakšno je stanje oziroma kakšne so okoliščine na kraju nesreče. (ali obstaja še kakšna nevarnost na kraju nesreče).
- Povemo, kakšno pomoč potrebujemo.

Telefonske linije nikoli ne prekinjamo prvi, temveč počakamo na morebitna vprašanja ali navodila operaterja. Na koncu posredujemo tudi svojo telefonsko številko oziroma telefonsko številko, na kateri bomo dosegljivi, kar bo olajšalo ponovno vzpostavitev stika v primeru, da pride do motenj oziroma prekinitve telefonske zveze.

Preden pokličemo nujno medicinsko pomoč, se moramo prepričati, kakšne zdravstvene težave ima poškodovanec oziroma nenadno oboleli. Ko kličemo, ustrezne podatke posredujemo čimbolj zbrano in umirjeno. Seznanjeni moramo biti z zdravstvenim problemom, zaradi katerega kličemo. Pozorno moramo poslušati vprašanja in navodila operaterja.

Hitri nevrološki pregled

S pomočjo hitrega nevrološkega pregleda ugotavljamo stopnjo prizadetosti centralnega živčnega sistema zaradi nastopa dekompresijske bolezni. Pri

nevrološkem pregledu potapljača pregledamo in mu zastavljamo spodaj navedena vprašanja. Rezultate nevrološkega pregleda skrbno zapišemo. Zabeležiti je potrebno tudi uro, kdaj smo opravili zadnji pregled. Če kateregakoli dela nevrološkega pregleda ponesrečeni potapljač ne zmore opraviti, to zabeležimo. Pregled naredimo večkrat v ustreznih časovnih intervalih z namenom, da odkrijemo spremembe v stanju prizadetega potapljača. Ugotovitve nevrološkega pregleda posredujemo zdravstvenemu osebju. Pomembni so predvsem pregled orientacije, mišične moči in ravnotežja.

Orientacija

Ali prizadeti potapljač ve:

1. svoje ime,
2. svojo starost,
3. kje se trenutno nahaja,
4. datum, uro, dan.

Oči

1. Ali prizadeti potapljač pravilno prešteje število prstov, ki mu jih pokažemo?
Prizadeti potapljač naj gleda z vsakim očesom posebej in z obema skupaj.
2. Prizadeti potapljač z očmi spremlja naš prst ali roko, ki se premika levo-desno in gor-dol. Ali sta obe očesi simetrično sledili prstu?
3. Ali sta obe zenici enako veliki?

Obraz

1. Prizadeti potapljač naj se nasmeje in naj stisne ustnice skupaj (poljubček). Ali sta obe strani obraza simetrični?
2. Prizadeti potapljač naj stisne skupaj zobe. Ali se žvekalne mišice enako močno stisnejo?
3. Prizadeti potapljač naj zapre oči. S koncem našega prsta se nežno dotikamo

različnih delov obraza. Ali ponesrečeni potapljač čuti dotik povsod na enak način?

Sluh

1. Prizadeti potapljač naj zapre oči. S prsti tlesknemo približno 60 centimetrov od posameznega ušesa prizadetega potapljača. Ali prizadeti potapljač zazna zvok z obema ušesoma na približno isti razdalji?

Požiranje

1. Prizadeti potapljač naj požira slino. Ali se prizadetemu potapljaču »Adamovo jabolko« pomika gor in dol?

Jezik

1. Prizadeti potapljač naj iztegne jezik iz ust. Ali je jezik iztegnjen naravnost?

Mišična moč

1. Prizadeti potapljač naj tišči ramena navzgor, mi pa mu jih potiskamo v nasprotno smer – navzdol, da bi ugotovili moč ramenskih mišic. Ali je moč ramenskih mišic desno in levo enaka?

2. Prizadeti potapljač naj da komolce v višino ramen, z dlanmi naj se dotika prsi. Prizadeti potapljač naj se upira, ko mu premikamo roke gor in dol. Ali je moč obeh zgornjih okončin enaka v vse smeri premikanja?

3. Prizadeti potapljač naj se uleže na hrbet in naj dviguje noge, mi pa mu jih narahlo potiskajmo navzdol. Ali je moč obeh nog enaka?

Občutljivost na dotik

1. Prizadeti potapljač naj zapre oči. Z nežnimi dotiki konic naših prstov mu pregledamo obe strani obraza na enak način, kot smo to storili pri pregledu občutljivosti obraza. Začnemo na zgornjem delu telesa in se pomikamo po telesu navzdol. Ali ponesrečeni potapljač na določenem delu telesa ne čuti dotikov? Ali enako čuti dotik na simetričnih delih telesa? Ali ponesrečeni potapljač razlikuje dotikanje s topim ali ostrim predmetom? Ali ponesrečeni potapljač začuti kakšno bolečino ali nenormalen občutek?

Ravnotežje

1. Ponesrečeni potapljač naj stoji z nogami skupaj, z rokami iztegnjenimi naprej, z zaprtimi očmi. Ali ponesrečeni potapljač obdrži ravnotežje?

2. Ponesrečeni potapljač naj hitro premika svoj kazalec med svojim nosom in našo roko, ki jo držimo približno 50 centimetrov pred njegovim obrazom.
3. Ponesrečeni potapljač naj se uleže

na hrbet, peto ene noge naj položi na koleno druge noge, nato pa naj s peto zdrsne po goleni druge noge navzdol. Ali z obema nogama naredi vajo?

4. Ali ima ponesrečeni potapljač vrtočnico?

Komplet za nudenje prve pomoči

Komplet za nudenje prve pomoči naj bi imeli potapljači vselej pri sebi, ko gredo na potop. Za komplet naj bo zadolžen posameznik, ki bo tudi skrbel, da bo komplet popoln in pripravljen za uporabo.

Kaj naj bo v kompletu za nudenje prve pomoči?

- Napotki, postopki in druge potrebne informacije za primer potapljaške nesreče,
- beležka in svinčnik,
- zaščitne rokavice za enkratno rabo (latex),
- vinski kis,
- milo,
- tablete proti bolečinam (ne aspirin),
- alkoholno razkužilo,
- obveza za opekline,
- topli obkladki,
- mrzli obkladki,
- sterilne komprese in tamponi,
- sterilni povoji,
- elastični povoj,
- obliži,
- steklenička

sterilne vode,

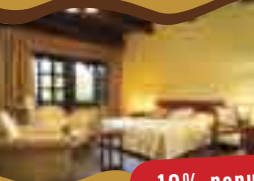
- steklenička sterilne fiziološke raztopine,
- skodelica,
- britvica,
- pincete,
- škarje,
- vžigalnik ali vžigalice,
- pregrinjalo,
- žepna svetilka,
- obrazna maska ali zaščitna folija za umetno dihanje,
- astronautska folija in
- termometer.

Konec

Dobrodošli v objemu štokrle in prave prekmurske kulinarike

Hotel Štrk
★★★★★

V Polani pri Murški Soboti
25 luksuznih sob (klima, catv, sušilec za lase, jacuzzi s termalno vodo, priključek za internet), plavalni bazen, sauna

Dodatna ponudba hotela:
vožnja s kočijo, najem koles, skuterjev, možnost poleta s toplozračnim balonom, polet s helikopterjem, ribolov ob hotelskem ribniku, vodeni izleti po Prekmurju, Lovenjakov butik (s pravimi prekmurskimi dobrotami), lastni mini živalski vrt

10% popust za člane SPZ

www.lovenjakov-dvor.si
T: 02/52 52 159, M: 031 648 506, E: gostilna.lovenjak@siol.net

Ob nakupu knjige **15 % POPUSTA ZA ČLANE SPZ**

IZOBRAŽEVANJE - POD GLADINO MEDITERANA

Symphodus ocellatus (Rafin., 1775)

– *Girellus* a.

pavlinka

hr. mertinica, pevljica; lt. tondo ocellato

Ula laetitia (Osteichthyes, Perciformes, Labridae)

Opis: Pavlinke imajo glavo krajšo od telesne višine. Hrbtne plevute imajo 13 bodic, repne plevute je rahlo zobčate. Spolne določilnosti je nekoliko žensko, razločnejša je le med drstenjem. Pojavlja se v več dveh barvnih različicah. Najpogostejša je olivno zelena do rumenkasta, izjemoma v celoti opredeljena rdeča. Na glavi so nepravilne modre in zelene proge. Samci, ki gradijo gnezdo, so lahko tudi živo zelene barve. Glavna značilnost vrste je temna lisa v zgornjem kotu širokega področja, ki je pri zrelih samcih (♂) temno zelene barve ter modro in rdeče obrobljena. Druga temna lisa leži na koncu področja tik pred repno plevuto. Na plevutih so drobne modre pike in črte. Zreše do 12 cm.

Območje naselitve: Živi v plitvem zgornjem litifiliciju, največkrat na kamnitem, z obilno poraslim dnu, lahko pa tudi med livadami zopet na ne mešanem dnu. Samci gradijo gnezda in veruje zori. Gnezda večkrat gradijo v skupinah. Prehranjuje se z menovjaki, s trocavi, ovi cevčici, kozarci, posranci in z menkušmi. Dredi se od maja do julija.

Vretenčarji 453

Knjiga Toma Turka Pod gladino Mediterana je za člane Slovenske potapljaške zveze 15% cenejša in znaša 38,20 Eur. Naročite jo lahko po telefonu 01/236 46 00 - povejte št. SPZ izkaznice.

Odvrzite uteži, če ste v nevarnosti

POROČILO O POTAPLJAŠKI NEZGODI

Slovenska potapljaška zveza vam bo v sodelovanju z Davorinom Zupancem in podjetjem SCUBATOM povrnila potapljaške uteži, če ste jih zaradi nevarnosti odvrgli v sili.

Uteži sponzorira Davorin Zupanc, pas za uteži pa podjetje SCUBATOM. Davorin Zupanc (davorin.zupanc@guest.arnes.si) uliva uteži, ki jih že uporabljajo mnogi slovenski potapljači, podjetje SCUBATOM (www.scubatom.si) pa je generalni zastopnik SCUBAPRO za Slovenijo.

Eden od ukrepov samoreševanja je, da v kritični situaciji odvržemo uteži. Tak ukrep je potrebno izvesti pravočasno, še preden pridemo v situacijo, ko rešitev ni več možna. Da bi preprečili odlašanje z odvrženjem uteži, ker bi nam jih bilo škoda, bomo članom SPZ, ki bodo v kritični situaciji morali uteži odvreči, le-te povrnil. Pogoji za povrnitev je, da na SPZ pošljete poročilo o dogodku. Seznam takih dogodkov, seveda brez osebnih podatkov, bo lahko služil kot opomnik nam vsem, kako se čimvarneje potapljati.

Akcija bo potekala eno leto, ko bomo na SPZ-ju pregledali rezultate in se odločili o nadaljevanju.

S podpisom poročila se strinjate, da se vaši osebni podatki uporabijo zgolj v interne namene Komiteja za izobraževanje pri SPZ. Potapljaču, ki je zaradi nezgode moral odvreči pas z utežmi, SPZ nadomesti pas in uteži le v primeru izpolnjenih spodaj navedenih podatkov. Poročilo pošljite na SPZ, Celovška 25, 1000 Ljubljana, s pripisom »Uteži«.

Ime in priimek:

Naslov:

Št. veljavne SPZ izkaznice:

Kraj nezgode:

Globina in čas potopa:

Potapljaška kategorija:

Leto pridobitve osnovne potapljaške kategorije:

Vrsta potopa (dnevni, nočni, na razbitini, v toku ipd.):

Število odvrženih uteži: 1 kg; 2 kg

Kratek opis nezgode oz. vzroka, da je prišlo do nezgode:

.....

Datum prijave nezgode:

Podpis:

Pokrovitelj komisije za rekreacijo

DRAVSKE ELEKTRARNE MARIBOR

www.potapljaska-trgovina.si

POTAPLJAŠKA OPREMA • OPREMA ZA PODVODNI RIBOLOV • PLAVALNA OPREMA

KOMPENZATOR SLOVENSKE POTAPLJAŠKE ZVEZE SEAC PRO2000 SWS

Posebna ponudba za člane SPZ - 25% popusta

- primeren za zahtevnejše potapljače
- velik vzgon: od 8.2 kg (XS) do 21.4 kg (XXL)
- batni inflator (večja zanesljivost in natančnost)
- zunanji material: CORDURA 1000D
- notranji material: NYLON 420D
- 3 x izpustni varnostni ventil
- veliko D-ringov za pritrditev dodatne opreme
- žepi za uteži s sistemom za hitro odpenjanje
- hrbtni žepi za uteži (boljša lega v vodi)
- pritrditev naramnic direktno na hrbtno ploščo
- dobava po naročilu, stroški pošiljanja so v skladu s Pogoji poslovanja
- določene številke/barve trenutno na zalogi

Cena z DDV: 469,00 EUR

Pomožni potapljaški komplet

V trgovini **Lovski mojster** so pripravili potapljaški komplet primeren za reševanje ali kratke posege pod vodo. Gre za 5 litrsko jeklenko z nahrbtnikom in regularorjem Cressi Ellipse. Teža polnega kompleta je 9 kg. Komplet lahko služi kot rezervna jeklenka v primeru sile, hkrati pa 1000 litrov zraka potapljaču v plitvi vodi zagotavlja dovolj avtonomije za reševanje zapetega sidra ali podobno. Prednost pred podobnimi integriranimi sistemi je tudi manometer, ki zagotavlja dodatno varnost.

Redna cena kompleta je 588 EUR

Cena za člane SPZ

499 EUR

Lovski mojster

CITYPARK / Ljubljana, BTC dvorana D
- (pritličje Emporiums), tel.: 01 585 17 41

SPLETNA POTAPLJAŠKA TRGOVINA

Scuba Light

www.potapljaska-trgovina.si

POTAPLJAŠKA OPREMA • OPREMA ZA PODVODNI RIBOLOV • PLAVALNA OPREMA

Računalnik Slovenske potapljaške zveze

Suunto ZOOP je računalnik, ki ga je za svojega izbrala SPZ. Samo članom SPZ je sedaj na voljo posebna izdaja omejene serije računalnika Suunto Zoop po izjemno ugodni ceni. ZOOP je kratica za Zoo Plankton.

Računalnik ima vse kar imajo veliki!

Suunto ZOOP stane v redni prodaji 206 EUR.

Računalnika Suunto ZOOP lahko naročite na e-mail naslov spz@spz.si

**CENA
ZA ČLANE SPZ
155,00 EUR!**

Potapljaška obleka Slovenske potapljaške zveze

**Dvodelna 5 mm
potapljaška
obleka
CRESI MEDAS**

Obleko lahko naročite samo člani SPZ na e-mail naslov info@spz.si

**CENA
ZA ČLANE SPZ
129,00 EUR!**

Govski mojster

CITYPARK / Ljubljana, BTC dvorana D
- (pritličje Emporijuma), tel.: 01 585 17 41

Regulator Slovenske potapljaške zveze MK17/G250V

Prva stopnja

- Balansirana visokozmogljiva membranska prva stopnja
- Suha komora
- Patentirana kapa z rebri za večjo odpornost proti zmrzovanju
- Od zunaj nastavljivi vmesni tlak
- 4 LP nizkotlačni priključki (od tega 2 High-Flow) in 2 HP visokotlačna priključka

Druga stopnja

- Tehnopolimer ohišje in vitalne komponente
- Peak Performance zrcalno balansiran sistem
- Zrcalno balansiran ventil s koaksialnim pretokom
- Nastavljiv Venturi efekt in dišni upor

Omejena življenjska garancija.

**Redna cena
453,00 Eur.**

**CENA
ZA ČLANE SPZ
350,00 EUR!**

SPONZORJI

NORIK SUB d.o.o.

Celovška 25, 1000 Ljubljana
tel.: 01/ 43 40 753
10% popusta pri gotovinskem nakupu blaga

EUROMARK D.O.O.

Vodopivčeva ul. 1, 6000 Koper
tel.: 05/639 84 49
10% popusta pri nakupu podvodnih svetilk FA&MI in kompenzatorjev plovnost "WING" AUDAXPRO

AQUAS d.o.o.

Streliška 29b, 1000 Ljubljana
tel.: 01/425 44 13, e-mail:
10% popusta pri gotovinskem plačilu pot. opreme in opreme za podvodni ribolov

SANDI LINE

Pobreška 19 a, Koper
10 % popusta pri nakupu potapljaških oblek in ostale opreme

SPLETNA POTAPLJAŠKA TRGOVINA HE-US

www.potapljaska-trgovina.si
10 % popusta pri nakupu blaga preko spleta

BELINDA SPORT TRGOVINA

Milinska 1 (nova avtobusna postaja)
2000 Maribor
tel.: 02/252 54 40, 041 601 818, 041 601 515
Popusti za člane SPZ

Sponzorji Slovenske potapljaške zveze članom Zveze nudijo popuste pri svojih storitvah.

Popust lahko uveljavite ob predložitvi kupončkov in članske izkaznice SPZ.

Potencialne sponzorje vabimo, da nam namero sporočijo po telefonu 02 5304 270 ali na naslov potapljac@spz.si

DUEM

proizvodnja in trženje d.o.o., Medvode
Verje 9a, tel. 01/362 12 28
10% popusta pri gotovinskem plačilu blaga

KEMIČNA ČISTILNICA IN PRALNICA GRAH

Zadružna 1, Černelavci, 9000 M. Sobota
tel.: 02/522 13 22
10% popusta na storitve

ODVETNIK JURIJ GROS

Baragov trg 1, Trebnje
10% popusta na pravne storitve

RENAULT AVTO KOLETNIK

Ul. Kraljeviča Marka 15, 2000 Maribor
tel.: 02/234 05 52
10% popusta pri nakupu rezervnih delov

NATIONAL CAR RENTAL, AVANTCAR d. o. o

Topniška 8, 1000 Ljubljana
tel.: 01 588 44 51
e-mail: national@avantcar.si, www.avantcar.si
10% popusta pri najemu vozil v Sloveniji

TISKARNA AIP PRAPROTIK

tel. 02/534 15 00,
www.tiskarna-aip.si
15% popusta na storitve za člane SPZ ob plačilu z gotovino.

KOVINOPLASTIKA PAVLINJEK IN ROTO D.O.O.

Temlinova 4, 9000 M. Sobota
tel.: 02/527 19 03, www.rotos.si
10% popusta pri nakupu kajakov in kanujev

A DO Ž PRAVNO SVETOVANJE IN STORITVE, ROBERT FERLEŽ S.P.

Kajuhova 70A, 2310 Slovenska Bistrica,
GSM: 041 217 570, email: adoz.ppravno@gmail.com
10% popusta pri sestavi odškodninskih zahtevkov, pogodb in drugih pravnih storitev

ZOO MARKET

Lendavska 14a, 9000 M. Sobota, tel.: 02/522 17 64
Mercator, Pleše 1, tel. 02/53 00 858
10% popusta pri gotovinskem nakupu živali

POHOREC D.O.O.

Pirnatova ulica 54, 2341 Limbuš
tel.: 02/61 31 306, e-mail: pohorec.iztok@slon.net
10% popusta na storitve

POTAPLJAŠKI CENTER NAUTILUS, Betina-Murter, Hrvaška

www.diving-adria.com - www.big-game-adria.com
e-mail: nautilus@siol.com
10% popusta na storitve potapljanja

TURISTIČNA AGENCIJA GTC TRAVEL d.o.o.

Slovenska cesta 12, 1000 Ljubljana
tel.: 01/241 67 40, fax: 01/241 64 46, e-mail: gtc@gtctravel.si
www.gtctravel.si

SPLETNO OBLIKOVANJE, GAŠPER BIZJAK S.P.

Vodnikova 103, 1000 Ljubljana
Tel: (040) 775 - 313
http://www.b-online.si/
20% popusta, za izdelavo spletne strani

KLUB SPONZORJEV SPZ

ZAVAROVALNICA TRIGLAV d.d.

SCUBATOM d. o. o.

NORIK SUB d. o. o.

EUROMARK d. o. o.

REEF d.o.o.

 NORIK SUB d.o.o. Celovška 25 1000 Ljubljana Slovenija tel: +386 1 434 07 53 fax: +386 1 280 10 07 e-mail: norik@norik-sub.si www.norik-sub.si	Prodaja potapljaške in plavalne opreme Potapljaški tečaji Možna uporaba potapljaškega centra v Piranu za izvajanje potapljaških tečajev Ligandnosti za člane SPZ
---	--

SPZ TRGOVINA

za člane SPZ
30% ceneje

art.:001
KNJIGA POTAPLJAČ 1
Cena: 12,00€

art.:002
KNJIGA POTAPLJAČ 2
Cena: 12,00€

art.:003
POTAPLJAČ REŠEVALEC + DVD
Cena: 12,00€

art.:004
NITROX POTAPLJAČ 1
Cena: 4,50€

art.:005
KOMPRESORIST
Cena: 4,50€

art.:010
POTAPLJAŠKA IZKAZNICA
Cena: 2,50€

art.:009
PRAPOS
Cena: 2,00€

art.:008
PRVA POMOČ ZA POTAPLJAČE
Cena: 5,50€

art.:007
OTROŠKO POTAPLJ. gradivo
Cena: 5,00€

art.:006
OTROŠKO POTAPLJ. pravila
Cena: 5,00€

art.:011
POTAPLJAŠKA KNJIŽICA
Cena: 2,50€

art.:012
DEKOMPRESIJSKE TABLICE
Cena: 2,50€

art.:013
NALEPKA POTAPLJAČ 3D
Cena: 2,00€

art.:014
REVIIJA POTAPLJAČ prejšnje št.
Cena: 3,00€

art.:015
OVITEK ZA POT. DOKUMENTE
Cena: 2,50€

art.:020
VODOODPORNA TORBICA A4
Cena: 2,00€

art.:019
SPZ POLO MAJICA kratki rok.
Cena: 16,00€

art.:018
SPZ POLO MAJICA dolgi rok.
Cena: 16,00€

art.:017
SPZ BRISAČA MALA
Cena: 5,00€

art.:016
SPZ BRISAČA VELIKA
Cena: 15,00€

art.:021
SPZ COUSTOJEVKA
Cena: 7,50€

art.:022
POTAPLJAŠKA TORBA
Cena: 20,00€

art.:023
OBESEK ZA VERIŽICO - zlati
Cena: 89,00€

art.:024
OBESEK ZA VERIŽICO - srebrn
Cena: 19,00€

art.:025
SPZ TORBA ZA OPREMO
Cena: 100,00€

NAROČILNICA

ime in priimek

ulica in hišna številka

poštna številka in kraj

telefon:

številka SPZ:

Šifra izdelka	Ime izdelka	Količina	Cena (€)
Skupni znesek:			

Naročilnico pošljite na: SPZ, Celovška 25, 1000 Ljubljana, ali fax: 02/5304 271 ali po elektronski pošti na: potapljac@spz.si. Cene veljajo za člane SPZ z veljavno člansko izkaznico. Cena za nečlane je višja za 30%. Poslane izdelke bom plačal skupaj s poštnino po povzetju.

datum

podpis naročnika

NORIK SUB Ljubljana Celovška 25 1000 Ljubljana preds.: Boštjan Pavle tel.: 040 765 733 info@noriksub-klub.si • www.noriksub-klub.si	DPR TJULNJI Šmartinska cesta 16 1000 Ljubljana preds.: Ziga Hodnik tel.: 031 308 388 ziga.hodnik@gmail.com www.tjulnji.com	DPD SKAT Ul. Pohorskega bataljona 9 1000 Ljubljana predsednik: Tomaz Lampic tel.: 041 693 974 e-mail: tomaz.lampic@mnz.si, www.skat.si	DRM Stegne 35 1000 Ljubljana predsednik: Aleš Musić telefon: 041 667 158 a.m@siol.net www.drm-drustvo.si	EURO DIVER Bizoviška cesta 4/a 1000 LJUBLJANA Predsednik: Jure Dolinar, tel.: 041/506-412 e-mail: euro.diver@email.si
NEPTUN Pod ježami 20 1000 Ljubljana preds.: Igor Mauser, telefon: 041 405 360 neptun@telemach.net, www.neptun-klub.si	ORKA Ljubljana Tomačeva 30 a 1000 Ljubljana preds.: Urša Mulej telefon: 041 412 996 ursa.mulej@iona-m.si www.orka-klub.si	PD NEMO Poljanska c. 54 1000 Ljubljana preds.: Daniel Hebar telefon: 040 488-881 www.nemo-drustvo.si daniel.hebar@nemo-drustvo.si	PH LJUBLJANA Vrhovci cesta VIII/4, 1000 Ljubljana preds.: Mojca Bizjan tel.: 041 20 74 23 www.phljubljana.si e-mail: mojca.bizjan@gmail.com	UPD POZEJDON Cesta 27 aprila 31 1000 Ljubljana preds.: Slavko Potočnik telefon: 041 341 711 info@upd-pozejdon.si www.upd-pozejdon.si
VIVERA Plešiceva 43 1000 Ljubljana preds.: Mišo Potočnik telefon: 041 676 314 e-mail: info@vivera.si www.vivera.si	ŠD RIBA Kamniška ul. 48, 1000 Ljubljana preds.: Tina Jeromen, tel.: 041 365542 tina@17slon.org • www.riba-drustvo.si	ORKA Pirnice Zg. Pirnice 26 1215 Medvode predsednik: Sašo Sulc telefon: 041 755 069, sulc.orka@volja.net http://rcul.uni-lj.si/~bfmedved/orka.htm	NOVA SUB Cankarjeva 20 1240 Kamnik preds.: Sašo Dolinšek telefon: 031 399 300 e-mail: sasod@tisk.si www.novasub-klub.si	KROTA SUB Cikava 22, 1290 Grosuplje preds.: Vladimir Ban telefon: 041 685 166 e-mail: ban@krotasub.com www.krotasub.com
PONIREK Ulica heroja Marincija 2 1330 Kočevje predsednik: Zlatko Kovac tel.: 031 645 510 zlatkokovac@gmail.com	ŠD DELFIN Breg 28 1332 Stara Cerkev preds.: Milan Kos tel.: 051 416 861 e-mail: sddelfin@volja.net	KRAŠKA MORNARICA Sežana Ulica Mihaela Škapinove 11 6210 Sežana predsednik: Marjan Brce telefon: 041 788 235 e-mail: marjan.brce@kraskizidar.si	DPD RAK Partizanska 1 1381 Rakek Preds.: Domen Skuk tel.: 040 579 318 tunke@siol.net www.dpd-rak.com	DPD Trbovlje Savinjska c. 35 1420 Trbovlje predsednik: Janez Golob telefon: 041 341 711 e-mail: janezdpd@gmail.com
PD Maribor Koroška 33 2000 Maribor preds.: Iztok Pohorec telefon: 041 761 290 pohorec.iztok@slon.net www.pdmb.net	H2O Team Maribor Vajngerlova 11 2000 Maribor preds.: Aleš Novak tel.: 041 703 241 ales@h2oteam.com www.h2oteam.com	PD Reševalna enota Javnega zavoda za zaščito in požarno reševanje Maribor CESTA PROLETARSKIH BR. 21 2000 Maribor predsednik: Bojan Turčin telefon: 041 333 612	PD U-556 Majerjeva ulica 7 2000 Maribor predsednik: Bratkovič Aleksander telefon: 040 205 199 e-mail: as.braco@gmail.com	PD PTUJ Vičava 1 2250 Ptuj predsednik: Žarko Jovanović telefon: 041 824 948 Zare.jovanovic@gmail.com
PD SIDRO Črešnjevce 36 2310 Slovenska Bistrica predsednik: Martin Vinter tel.: 041 793 984 • e-mail: m.vinter@triera.net	NITRO DIVING Trg svobode 14 2392 Mežica preds.: Klemen Tasic telefon: 041 767 116 klemen.tasic@nitroportklub.com www.nitrodiving.com	ERBO Škofja vas 3/b 3211 ŠKOFJA VAS Boštjan Ernst CSM 041-639-214 www.erbo.si boštjan.ernst@volja.net	DPV Celje Dramilje 56a 3222 Dramilje preds.: Zlatko Sunko telefon: 031 614 365 e-mail: zlatko.sunko@siol.net	DEEP BLUE VELENJE Društvo za globinske potopne na dahi in podvodni športni ribolov Efenkova 61, 3320 Velenje predsednik: Mario Kolenc telefon: 041 682 356
JEZERO Velenje Žarova cesta 16 3320 Velenje preds.: Martin Rebula Tel.: 051 353 748 rebula@dr-mr.org www.dpd-jezero.org	KPD ŠOSTANJ Florjan 172 3325 Šostanj predsednik: Dani Urbanc telefon: 041 467 570 e-mail: slavko.hostnik@rtv.si	PD OCEAN Kalinška 18 4000 Kranj preds.: Jože Šoba telefon: 041 386 786 www.ocean-drustvo.si e-mail: info@ocean-team.si	PLAVUTKA Kranj Vrečkova ul. 3 4000 KRANJ preds.: Peter Kokalj Tel.: 031 621 941 www.plavutka.com e-mail: peter@plavutka.com	DPD Kranj Kebetova 9 4001 Kranj preds.: Robert Gogala telefon: 041 499 472 robert.gogala@kopris.si www.dpdkranj.si
ŠPORTNO DRUŠTVO DPS Podreča 81 4211 Mavčice predsednik: Peter Draksler telefon: 041 347 481 e-mail: peter.draksler@siol.net	PCD ŠKOFJA LOKA Studenec 5 4220 ŠKOFJA LOKA Predsednik: Janez Sušnik telefon: 041 603 260 e-mail: ilimos@siol.net	DPD Bled Veslaška promenada 11 4260 Bled predsednik: Borut Novak telefon: 040 143 446 www.dpdbled.si divermroz@yahoo.com	ŠRD LOKVANJ Županičeva 9 4260 Bled preds.: Zdenko Molj telefon: 041 621 734 e-mail: miro.peternelj@pentagrama.si	DPVD Bohinj Kamnje 4 4264 Bohinjska Bistrica preds.: Metod Smukavec telefon: 041 368 964 dpvd@bohinj.si
VODAN 30. divizije 15A 5000 Nova Gorica telefon: 051 330 735 www.drustvo-vodan.si preds.: Aleksander Grum e-mail: aleksander.grum@drustvo-vodan.si	DPD SOČA Pinka Tomažiča 11, PP 152 5000 Nova Gorica preds.: Andrej Šekil 041 558 705 www.dpdsoča.si e-mail: aseki@gmail.com	SIRENA SUB Vipavska 54 5000 Nova Gorica predsednik: Damir Podnar telefon: 041 687 210 dado.podnar@siol.net www.potapljanje.com/sirenasub/sirena.htm	PK MEHURČEK Boris Kalina 16, Solkan 5001 Nova Gorica preds.: Branko Belingar telefon: 041 705 349 www.mehurcek.com predsednik@mehurcek.com	DPD Tolmin Sela pri volčah 36 5220 Tolmin preds.: Dušan Petrevič telefon: 041 424 830 dusan.petrevic@siol.net
OCEANIK Vanganel 50 6000 Koper Preds.: David Verič Tel.: 041 854 118 e-mail: david@oceanik.eu www.oceanik.eu	ŠD SAPA Dolga reber 33b, 6000 Koper Predsednik: Erik Stojanović Kocjančič Telefon: 041 345 817 e-mail: sd.sapa@gmail.si www.sdsapa-drustvo.si/index.php	PLK Ljubljanska c. 6, pp 1229 6000 Koper preds.: Domagoj Ribarič C. telefon: 041 350 979 domagoj@klub-plk-koper.si www.klub-plk-koper.si	MOLA Tomlinje 13 6250 Ilirska Bistrica Matjaž Matko tel.: 051 683040 e-mail: info@mola.si • http://www.mola.si	PD ANKANAR - MORNAR Jadranska cesta 66 6280 Ankanar Vodja sekcije: Kosi Boštjan-Joze tel.: 040 231 505 e-mail: kosi1@siol.net
MANTA CLUB Oktobrske revolucije 27c 6310 Izola preds.: Jernej Sedmak telefon: 031 309 449 www.manta-club.si e-mail: manta.club@siol.net	MARIS SUB Ob prog 1, 6311 Izola Preds.: Marino Ferfolja tel.: 041 688 669 e-mail: marino.ferfolja@siol.net	TRITON Društvo vodnih sportov Triton Laminjanska 111 6320 Portorož preds.: Ernest Brožič telefon: 051 255 499 e-mail: ernest.brozic@gmail.com	SHARKY D.C. SHARKY - Seča 109 6320 Portorož, tel.: 041 635 763 predsednik: Lado Celestina e-mail: lado.celestina@volja.net www.sharky.si	DUFA CLUB - 6330 Piran predsednik: Dušan Kavš telefon: 041 771 207 dufa@siol.net www.dufa.net
NORIK SUB Piran Prešernovo nabrežje 24 6330 Piran preds.: Marjan Makuc telefon: 041 590 746 marjan.makuc@sub-net.si	RPD Piran Trinkova 1 6330 Piran predsednik: Sandi Ramušević telefon: 041 677 615 e-mail: sanram01@gmail.com	KPA NOVO MESTO Županičeva sprehajališče 1 8000 Novo mesto Preds.: Aleš Blatnik tel.: 041 720 792 www.kpa.si e-mail: ales.blatnik@kpa.si	PD M3 Novo mesto Irča vas 23 8000 Novo Mesto Senad Durmić tel.: 041 736 870 tatjana.durmic@guest.arnes.si	DPD BREŽICE Valvasorjeva 32 8250 Brežice Preds.: Josip Bostić tel.: 041 144 144 e-mail: dpdbrezece@gmail.com
OCTOPUS Krško Cankarjeva ulica 3a 8270 Krško preds.: Jurij Podgoršek telefon: 041 636 153 jure.podgorsek@siol.net	VIDRA Krško Cesta 4 julija 38 A 8270 Krško preds.: Matjaž Volk tel.: 040 727 278 matjaz.volk@kovis.si www.dpvidra.net	PK SL. KONJICE Antona Janse 01 8321 Slovenske Konjice preds.: Branko Ravnak tel.: 031 342 855 www.iahd-adriatic.org e-mail: info@iahd-adriatic.org	DPA Bela krajina 8333 Semič predsednik: Dušan Avgustinič telefon: 041 409 102	POZEJDON Krško Kovinarska 9a 8370 Krško preds.: Jani Longo telefon: 07 48 02 176 jani.longo@nek.si www.carslipozejdon.si
PD Murska Sobota Klavišna ulica 15 9000 Murska Sobota tel.: 031 320 992 predsednik: doc. dr. Mitja Slavinec mitja.slavinec@uni-mb.si www.potapljacko-drustvo.si	GA-PO-RA Gasilska cesta 2 9250 Gornja Radgona predsednik: Tomaž Munda telefon: 051 304 823 klub@gapora.si www.gapora.si	PLIMA SUB Zdraviliško naselje 1 9252 Radenci predsednik: mag. Marko Šefer tel.: 040 140 367 plima@plimasub.net • www.plimasub.net	POZEJDON ŠENTJUR Ul. skladelatelj Ivapcev 46 3230 Šentjur preds.: Bojan Pesan tel.: 051/206 503 e-mail: bojan.pesan@siol.net	VS DIVE TEAM SI. Bistrica Čopova ulica2 2310 SI. Bistrica preds.: Martin Vinter telefon: 041 793 984 e-mail: m.vinter@triera.net www.vs-dive.com